

Gmina Tyczyn

Nr 9 (506)
05.09. - 02.10.2011 r.

Cena 1,00 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Borek Stary

Hermanowa

Kielnarowa

Matysówka

Tyczyn

Święto Chleba Doliny Strugu 20-lecie Okręgowej Spółdzielni Telefonicznej w Tyczynie

Wieniec dożynkowy z Matysówki

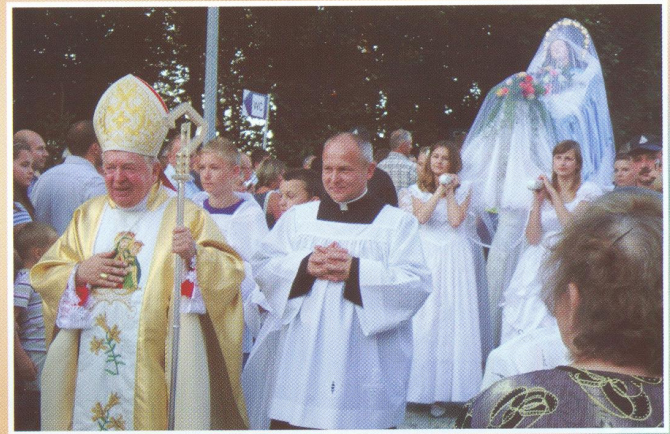

Od lewej stoją: burmistrz Błazowej Zygmunt Kustra, burmistrz Tyczyna Jan Hermaniuk, wójt Chmielnika Krzysztof Grad

Msza Święta w tyczyńskiej świątyni z udziałem korowodów dożynkowych z Doliny Strugu

Uroczystość Matki Boskiej Zielnej w Sanktuarium w Borku Starym

BURMISTRZ TYCZYNA INFORMUJE

1. Dobiegły końca wakacje. 1 września rozpoczyna się nowy rok szkolny. Z tej okazji pragnę złożyć wszystkim Uczniom szkół z terenu naszej Gminy, szczególnie idącym do szkoły po raz pierwszy, serdeczne życzenia owocnej i radosnej pracy nad własnym rozwojem, zaś Gronom Pedagogicznym dobrej współpracy z Rodzicami i satysfakcji, że mogą wspierać rozwój swoich Wychowanków, dzięki profesjonalnej wiedzy, doświadczeniu i mądrości życiowej.

Podczas wakacji wykonaliśmy najpilniejsze remonty w naszych szkołach i realizujemy kompleksową przebudowę ogrzewania w Szkole Podstawowej w Tyczynie. Wykonaliśmy też konieczne odwodnienia przy tej szkole oraz przy naszym Gimnazjum.

2. Zachowaliśmy integralność terytorialną – Matysówka pozostaje w Gminie Tyczyn. Jestem przekonany, że jest to sytuacja trwała i korzystna dla mieszkańców tej miejscowości i całej Gminy. Władzom samorządowym ułatwi to planowanie i realizację przedsięwzięć rozwojowych. Pragnę podziękować wszystkim osobom, które skutecznie działały na rzecz utrzymania całości naszego terytorium. Moja decyzja o rozpoczęciu budowy wodociągu w Matysówce, bez czekania na wyniki decyzji Rady Ministrów, okazała się słuszna. W czerwcu przyszłego roku wodociąg w Matysówce zostanie oddany do użytku. Według informacji Pana Starosty Rzeszowskiego zaawansowane są również prace przygotowawcze do zabezpieczenia osuwiska przy drodze powiatowej, przebiegającej przez Matysówkę.

3. Piękny Jubileusz X lecia działalności obchodziło w sobotę – 20 sierpnia br., bardzo aktywnie działające Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym, któremu przewodniczy Maria Hadała. Z tej okazji, w hali sportowej Gimnazjum, odbyło się - przygotowane z rozmachem – wzruszające spotkanie okolicznościowe, połączone z pięknymi występami artystycznymi i wystawą prac plastycznych członków Stowarzyszenia. Zarządowi Stowarzyszenia, jego

członkom i wolontariuszom składam bardzo serdeczne podziękowania za ich wytrwałą i gorliwą pracę na rzecz osób niepełnosprawnych.

4. W niedzielę 28 sierpnia br. w zespole pałacowo – parkowym odbyło się Święto Chleba Doliny Strugu. W tegorocznej imprezie wzięło udział bardzo wielu mieszkańców naszego mikroregionu i gości z Podkarpacia. Generalnym sponsorem imprezy była Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna w Tyczynie, obchodząca Jubileusz XX lecia. Na ręce p. Prezesa Stanisława Kruczka, który dzielnie prowadzi naszej Jubilatce – liderowi nowoczesnej spółdzielczości oraz wszystkich osób zaangażowanych w przygotowanie tej imprezy, składam wyrazy uznania i wdzięczności (o Święcie Chleba szerzej na str. 12-13).

5. W niedzielę 28 sierpnia br. został oddany do użytku naszych dzieci i wnuków plac zabaw przy Szkole Podstawowej w Tyczynie, na terenie ogródka jordanowskiego. Imprezę inauguracyjną - Piknik Rodzinny, z licznymi atrakcjami, pod patronatem Marszałka Województwa Podkarpackiego i moim - zorganizowała młodzież skupiona wokół ZMW „Wici”, przy współpracy z Zarządem Osiedla. Dopisała frekwencja i pogoda. Organizatorem Pikniku serdecznie dziękuję, z nadzieją na kolejne inicjatywy. Po licznych perypetiach wykonawczych został również odebrany zespół boisk w Borku Starym, co poprawi warunki uprawiania sportu w tej miejscowości i umożliwi rozwój działalności LKS Start Borek Stary.

6. Postępują prace wykończeniowe – pod ścisłym nadzorem konserwatorskim - przy Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej. Staramy się zachować historyczną substancję tego obiektu przy zapewnieniu możliwości realizowania współczesnych funkcji wystawienniczych, warsztatowych i imprezowych. Jestem przekonany, że obiekt ten będzie tętnił życiem i stanie się atrakcją nie tylko dla mieszkańców naszej Gminy. Radzie Osiedla Tyczyn dziękuję za piękną tablicę informacyjną postawioną przy drodze prowadzącej do Centrum. Już wkrótce rozpocznie działalność Centrum Lingwistyczno-Kulturalne w Sądzie Grodzkim, którym kieruje mieszkaniec naszej Gminy p. Anatol Szewel. Życzę sukcesu tej inicjatywie. Mam nadzieję, że wkrótce pojawią się w tym obiekcie także inne instytucje.

7. Zakończyliśmy szereg prac związanych z przebudową i remontami naszej infrastruktury drogowej, m.in. odcinki

dróg gminnych: Tyczyn Potoki – Hermanowa Pańskie Pola (870 mb), Kielnarowa Królka – Zawodzie (431 mb), Kielnarowa Obszary – Wólka (500 mb), Matysówka II Strona – Łany (110 mb), Borek Stary Dół (376 mb). W najbliższym czasie zostaną oddane do użytku przebudowane drogi Hermanowa – Czerwonki (3393 mb) i Hermanowa – Łazy (1816 mb). W odbiorze wszystkich prac inwestycyjnych i remontowych uczestniczą przedstawiciele zarządu osiedla i rad sołeckich. Wspólnie z Powiatem Rzeszowskim zamierzamy dokonać jeszcze w tym roku modernizacji ul. Grunwaldzkiej (wraz z chodnikiem), od skrzyżowania z drogą wojewódzką Rzeszów – Dylągówka do Przychodni Zdrowia. Pozytywnie został zweryfikowany przez Wojewodę Podkarpackiego protokół strat powodziowych jakie wystąpiły w naszej gminnej infrastrukturze drogowej. Daje to szansę na uzyskanie w przyszłym roku pomocy państwowej w ich usuwaniu. Trwają prace przy budowie tak oczekiwanego chodnika przy drodze wojewódzkiej Rzeszów – Dylągówka w Kielnarowej.

Jak z powyższego wynika w naszej Gminie sporo się dzieje. Realizacja tych przedsięwzięć jest możliwa dzięki dobrej współpracy władz samorządowych, rady osiedla i rad sołeckich oraz życzliwości i poparciu mieszkańców Gminy, a także dzięki coraz lepszym relacjom z władzami Województwa Podkarpackiego i Powiatu Rzeszowskiego. Ufam, że jest to zjawisko trwałe, zapewniające Gminie dobre perspektywy rozwoju.

Kandyduję do Sejmu

Pragnę Państwa poinformować, że przyjąłem zaproszenie do kandydowania do Sejmu RP, złożone przez Polskie Stronnictwo Ludowe. Startuję z pozycji 11, w Okręgu Wyborczym nr 23 Rzeszowsko-Tarnobrzeskim. Propozycję przyjąłem, gdyż ma ona zaszczytny charakter, zaś fakt mojego kandydowania może przyczynić się do poprawy pozycji naszej Gminy w regionie i zapewnić jej lepszą perspektywę rozwojową.

Jak wszyscy wiemy PSL, partia o bogatych tradycjach, której korzenie wyrastają na Podkarpaciu, ma wysoką zdolność koalicyjną, co stanowiło ważną przesłankę mojej decyzji. Liczę na zrozumienie przez Mieszkańców Gminy i poparcie mojej kandydatury w głosowaniu w dniu 9 października br.

Razem zrobimy więcej.

Jan Leszek Hermaniuk

WAŻNE DLA UCZNIÓW I RODZICÓW

DOFINANSOWANIE DO PODRĘCZNIKÓW WYPRAWKA SZKOLNA 2011/2012

25 maja br. podpisane zostało Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków udzielania pomocy finansowej uczniom na zakup podręczników.

Głównym celem programu jest umożliwienie rodzinom, pozostającym w trudnej sytuacji materialnej, ubiegania się o refundację kosztów zakupu podręczników szkolnych. Z programu mogą skorzystać dzieci rozpoczynające w roku szkolnym 2011/2012 naukę w klasach I – III szkoły podstawowej, w klasach I – III ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia, klasie III gimnazjum oraz posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego. Pomoc w formie dofinansowania do zakupu podręczników będzie przysługiwać dzieciom pochodzącym z rodzin spełniających kryterium dochodowe, tj. **351 zł netto na osobę w rodzinie** (zgodnie z art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej). Dochód ten musi być udokumentowany zaświadczeniami. Dofinansowanie zakupu podręczników będzie wynosić:

- dla ucznia klasy I – III szkoły podstawowej oraz ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia – **180 zł**,
- dla ucznia klasy III gimnazjum – **325 zł**.

Zwrot kosztów zakupu podręczników będzie dokonany po przedłożeniu dowodu zakupu (faktury). Termin składania dokumentów upływa 6 września br. Wnioski należy składać w szkole, do której dziecko będzie uczęszczało od września 2011 r.

STYPENDIUM SZKOLNE

Gminny Zespół Obsługi Szkół w Tyczynie informuje, że wraz z nowym rokiem szkolnym będą przyjmowane wnioski o przyznanie **stypendium szkolnego dla uczniów** szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2011/2012.

Warunkiem jego otrzymania jest miesięczna wysokość dochodu na osobę w gospodarstwie domowym nieprzekraczająca **kwoty 351 zł netto**.

Dokumenty należy składać w **terminie do 15 września br., w pokoju nr 35 w Urzędzie Miejskim w Tyczynie**.

Do wniosku należy dołączyć:

- 1) zaświadczenie o dochodach rodziny z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku - zaświadczenie z zakładu pracy, odcinek renty/emerytury;
- 2) w przypadku działalności gospodarczej rodziców – zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o dochodach osiągniętych w roku 2010;
- 3) zaświadczenie z Urzędu Pracy o pozostawaniu bezrobotnym lub pobieranym zasiłku dla bezrobotnych;
- 4) zaświadczenie o posiadanym gospodarstwie rolnym;
- 5) zaświadczenie o wysokości pobieranych świadczeń rodzinnych i o korzystaniu z pomocy społecznej;
- 6) oświadczenie o wysokości otrzymywanych alimentów potwierdzone przekazem pocztowym, wyciągiem bankowym itp.

ŚWIADCZENIA RODZINNE

DODATEK I ZAPOMOGA Z TYTUŁU URODZENIA DZIECKA

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie przypomina, że od 1 stycznia 2012 r., **prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka** ponownie uzależnione będzie od przedstawienia zaświadczenia, przez osobę ubiegającą się, że matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (przepisy ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców nie przewidują możliwości zastąpienia wymienionego wyżej zaświadczenia oświadczeniem).

Wzór powyższego zaświadczenia określony jest we wchodzącym w życie 1 stycznia 2012 r. Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką (Dz. U. z 2010 r., Nr 183, poz. 1234).

Podstawa prawna:

- art. 9 i art. 15 b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.),

- art. 3 ustawy z dnia 5 marca 2010 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. Nr 50, poz. 301).

ŚWIADCZENIA RODZINNE NA NOWY OKRES ZASIŁKOWY 2011/2012

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tyczynie informuje, że od 01.09.2011 r. przyjmowane będą wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy 2011/2012.

Wypełnione wnioski, wraz z kompletem dokumentów, należy składać od poniedziałku do czwartku w siedzibie ośrodka.

Gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 30 września 2011 r., to ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad br. następuje do dnia 30 listopada 2011 r. Gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z dokumentami w okresie od 1 października 2011 r. do 30 listopada 2011 r., to ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc listopad następuje do dnia 31 grudnia 2011 r. (art. 26 ust. 2a, 3 i 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Rada uchwaliła...

26 sierpnia br. Rada Miejska w Tyczynie obradowała w składzie 14 osób. Radni podjęli uchwały w sprawach:

- określenia zakresu i formy informacji o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Gminy Tyczyn za I półrocze,
- udzielenia pomocy finansowej Powiatowi Rzeszowskiemu na realizację zadania publicznego,
- zmiany uchwały budżetowej Gminy Tyczyn na 2011 r.,
- zmiany uchwały nr X/71/11 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 19 lipca 2011 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego,
- powołania zespołu ds. zaopiniowania kandydatów na ławników,
- uchylenia uchwały nr XXXVII/263/11 dot. utworzenia Straży Miejskiej w Tyczynie,
- zmiany uchwały nr XXXV/241/09 Rady Miejskiej w Tyczynie z dnia 20 maja 2009 r. dot. przyjęcia *Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Tyczyn na lata 2009-2013*,
- ustalenia zasad wynajmu lokali mieszkaniowych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Tyczyn,
- wyrażenia zgody na oddanie w najem nieruchomości,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Borku Starym,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Kielnarowej,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Tyczynie,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Tyczynie,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Matysówce,
- wyrażenia zgody na zbycie nieruchomości w Tyczynie.

*Przez noc droga do świtanie -
Przez wątplenie do poznania -
Przez błędzenie do mądrości -
Przez śmierć do nieśmiertelności*
Roman Zmorski

Panu Grzegorzowi Lampartowi

wyrazy szczerzego współczucia
z powodu śmierci

TATY

składają:

Radni Rady Miejskiej w Tyczynie

POŻEGNANIE

Z głębokim smutkiem informujemy, że 5 sierpnia br. zmarła **Pani Barbara Samolewicz** - wieloletni pracownik Urzędu Miejskiego w Tyczynie, inspektor ds. obsługi Biura Rady Miejskiej, osoba biorąca aktywny udział w tworzeniu i redagowaniu *Głosu Tyczyna*. W ciągu 18 lat pracy w Urzędzie Pani Basia dała się poznać jako kompetentny i zaangażowany pracownik. Te cechy zjednały jej

szacunek i sympatię radnych, koleżanek i kolegów oraz wszystkich osób, które z nią współpracowały. W ostatnich dwóch latach, pomimo nie najlepszego samopoczucia, wielokrotnie uczestniczyła w sesjach Rady Miejskiej i pracach Komisji, traktując sprawy tam podejmowane nadrzędnym, nawet w stosunku do swojego zdrowia.

Brakuje nam Ciebie Basiu, nie zapomnimy o Tobie.

Koleżanki i Koledzy

WOJEWÓDZTWO
PODKARPACKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie

Informujemy, że Gmina Tyczyn realizuje projekt pn. *Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie*.

Jego celem jest rewitalizacja obiektu zabytkowego spichlerza położonego w Tyczynie na potrzeby Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej.

Remont spichlerza jest niezbędny ze względu na konieczność wyeliminowania zagrożenia, zachowanie jego substancji zabytkowej i wystroju architektonicznego oraz poprawę wyglądu estetycznego obiektu. Prace remontowe są częścią kompleksowej rewaloryzacji obiektów wchodzących w skład zespołu pałacowo-parkowego w Tyczynie, będącego jedną z najcenniejszych w powiecie rzeszowskim i znaczących w woj. podkarpackim rezydencji, których założenie datuje się na XVIII w. Główne prace budowlane to: wykonanie instalacji elektrycznej, roboty budowlane i sanitarne. W ramach robót budowlanych przewidziano prace termomodernizacyjne, związane z naprawą istniejącego pokrycia dachowego oraz elementów konstrukcyjnych dachu, które wpłyną na znaczną poprawę efektywności energetycznej budynku. Poza wymienionymi pracami przewiduje się również zakup wyposażenia niezbędnego do prowadzenia działalności przez Centrum. Po zakończeniu realizacji projektu budynek Centrum zostanie włączony w struktury Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Tyczynie.

Projekt pn. *Centrum Dziedzictwa Kulturowego i Informacji Turystycznej w Tyczynie* jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

Panu Grzegorzowi Lampartowi

wyrazy szczerzego współczucia
z powodu śmierci

TATY

składają:

Burmistrz oraz pracownicy
Urzędu Miejskiego w Tyczynie

OGŁOSZENIE

19 i 20 września 2011 r. Gmina Tyczyn uczestniczy w Wojewódzkim Ćwiczeniu Obronnym.

W związku z tym bardzo prosimy interesantów o przesunięcie, jeśli to możliwe, załatwiania swoich spraw na inny termin.

ogłasza pierwszy przetarg ustny nieograniczony (licytacja)

na zbycie następujących nieruchomości położonych w Gminie Tyczyn, w miejscowości:

- **Borek Stary dz. nr 1925/16** o pow. 0.0790 ha, KW - RZ2Z/00054301/6, niezabudowana, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 12.000,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 2.000,00 zł, min. postąpienie 500,00 zł;
- **Borek Stary dz. nr 1925/18** o pow. 0.0663 ha, KW - RZ2Z/00054301/6, niezabudowana, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 10.000,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 1.000,00 zł, min. postąpienie 500,00 zł;
- **Borek Stary dz. nr 1925/20** o pow. 0.1152 ha, KW - RZ2Z/00054301/6 niezabudowana, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 17.000,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 2.000,00 zł, min. postąpienie 500,00 zł;
- **Borek Stary dz. nr 2598/1** o pow. 0.30 ha, KW – RZ2Z/00003860/0, niezabudowana, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 70.000,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 5.000,00 zł, min. postąpienie 3.000,00 zł;
- **Borek Stary dz. nr 1887/1** o pow. 0.1779 ha, dz. nr 1888 o pow. 0.0200 ha, niezabudowane, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 45.000,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 5.000,00 zł, min. postąpienie 2.000,00 zł;

* * *

ogłasza pierwszy przetarg ustny ograniczony (licytacja)

na zbycie nieruchomości położonej w Gminie Tyczyn, oznaczonej jako działka:

- **dz. nr 1029/4** o pow. 0.03 ha, KW - RZ2Z/00053286/7, położona w **Kielnarowej**, niezabudowana, brak planu zagospodarowania przestrzennego, strefa rolno-osadnicza, cena wywoławcza 2.500,00 zł + VAT obowiązujący w dniu podpisania umowy, wadium 200,00 zł, min. postąpienie 100,00 zł;

Formę przetargu ograniczonego przyjęto biorąc pod uwagę możliwość zagospodarowania działki przez właścicieli nieruchomości bezpośrednio graniczących z nieruchomości na sprzedaż.

Przetargi odbędą się 5 października 2011 r. rozpoczęcie o godz. 9.15 w sali posiedzeń Urzędu Miejskiego w Tyczynie, ul. Rynek 18.

Warunkiem udziału w przetargach jest wpłata wadium w gotówce na konto Urzędu Miejskiego w **Banku Spółdzielczym w Tyczynie nr konta: BS Tyczyn 8091640008-2001-0000-0286-0018** lub w kasie Urzędu do dnia **30 września 2011 r.** Termin zostaje zachowany jeżeli kwota wadium wpłynie na rachunek Urzędu Miejskiego do dnia 30 września 2011 r.

Przed otwarciem uczestnik przetargu zobowiązany jest do przedstawienia Komisji przetargowej dokumentu potwierdzającego wpłatę wadium (w przypadku rozdzielnosci majątkowej na wpłacie winny znajdować się imiona i nazwiska wszystkich osób nabywających nieruchomość).

Przy wpłacie wadium na dowodzie wpłaty należy wpisać numer działki i miejscowość.

Wadium wpłacone przez uczestnika, który wygrał przetarg, zalicza się na poczet ceny nabycia nieruchomości. Wadium wpłacone przez innych uczestników przetargu podlega zwrotowi w kasie UM w Tyczynie w terminie do 3 dni, licząc od dnia odwołania, zamknięcia, unieważnienia lub zakończenia przetargu wynikiem negatywnym. Wpłata wylicytowanej ceny nabycia nieruchomości winna nastąpić przed zawarciem umowy notarialnej. Termin zawarcia umowy zostanie wyznaczony w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu. Nabywcy, który nie uiścił opłaty w wyżej wymienionym terminie, jak również, który nie stawi się bez usprawiedliwienia w miejscu i terminie wskazanym w zawiadomieniu, nie przysługuje roszczenie prawa własności nieruchomości, a wadium nie podlega zwrotowi.

Koszty związane z nabyciem nieruchomości ponosi nabywca nieruchomości (opłaty sądowe i notarialne).

Burmistrz Tyczyna zastrzega sobie prawo do odwołania ogłoszonego przetargu z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje o sprzedawanych nieruchomościach oraz przetargu można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Tyczynie pokój nr 11, tel. 17 22 19 310 w. 21

Burmistrz Tyczyna

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2010 r. Nr 102 poz. 651) **informuje**, że na **tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, ul. Rynek 18 został umieszczony wykaz nieruchomości przeznaczonych do:**

- zbycia w **drodze przetargu** dotyczący działek: * w **Borówkach** gm. Chmielnik **nr 390/1 i 390/2**; * w **Borku Starym**, gm. Tyczyn **nr 654, 1903/3**; w **Tyczynie** **nr 1044/2, 1044/6, 1044/8, 1128**, od **nr 3684/33 do nr 3684/51**; w **Matysówce**, gm. Tyczyn od **nr 324/1 do nr 324/6**
- zbycia w **drodze dzierżawy** dotyczący działek: w Tyczynie **nr 1445/1, 1445/2.**

Bliższe informacje dotyczące w/w nieruchomości można uzyskać w Urzędzie Miejskim w Tyczynie, pokój nr 11.

BOGUSŁAW SOWA

Co załatwimy w urzędzie marszałkowskim

Samorząd województwa jest trzecim, obok gminy i powiatu, szczeblem w strukturze samorządu terytorialnego o zasięgu regionalnym. Do samo-

rządu województwa należy szereg zadań publicznych, które wykonuje na podstawie ustaw, stosując zasady i procedury kodeksu postępowania administracyjnego.

W urzędzie marszałkowskim można załatwić szereg spraw istotnych z punktu widzenia obywatela. Poniżej przedstawiono, pogrupowane, najważniejsze z nich:

1. Dostęp do informacji publicznej.
2. Odznaka Zasłużony dla Województwa Podkarpackiego.
3. Zbiórki publiczne na obszarze województwa podkarpackiego lub jego części, obejmujące więcej niż jeden powiat.
4. Wpis do rejestru *przechowawców* akt osobowych i płacowych.
5. Obrót hurtowy napojami alkoholowymi o zawartości do 18% alkoholu.

Transport:

1. Zmiana kategorii drogi.
2. Zarządzanie ruchem na drogach wojewódzkich.
3. Wykorzystanie dróg wojewódzkich w sposób szczególny.
4. Przewozy osób w transporcie drogowym.
5. Kursy dokształcające dla kierowców przewożących towary niebezpieczne.
6. Refundacja ulg w komunikacji autobusowej.
7. Wpis do ewidencji egzaminatorów przeprowadzających egzaminy państwowe sprawdzające kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami (z wyjątkiem kategorii T i pozwoleń do kierowania tramwajem).
8. Nadawanie numerów drogom powiatowym i gminnym.
9. Wpis do ewidencji psychologów uprawnionych do wykonywania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu.

Rolnictwo i ochrona środowiska:

1. Grupy Producentów Rolnych.

2. Grupy Producentów Owoców i Warzyw.
3. Opłaty za korzystanie ze środowiska.
4. Opłata produktowa.
5. Gospodarka odpadami.
6. Publicznie dostępny wykaz danych o dokumentach, zawierających informacje o środowisku i jego ochronie.
7. Wniosek o wydanie zaświadczenia o sposobie wywiązywania się gminy/powiatu z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska.
8. Wniosek o wydanie zaświadczenia o sposobie wywiązywania się podmiotu z obowiązku uiszczania opłat za korzystanie ze środowiska.

Geologia:

1. Udzielanie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin podstawowych i pospolitych.
2. Udzielanie koncesji na wydobywanie kopalin podstawowych i pospolitych.
3. Przyjmowanie dodatków do projektów zagospodarowania złóż.
4. Nadzór i ewidencja opłat eksploatacyjnych.
5. Zatwierdzanie projektów prac geologicznych.
6. Przyjmowanie dokumentacji geologicznych.
7. Udostępnianie informacji geologicznej.
8. Zmiana kryteriów bilansowości złóż kopalin.

Geodezja:

1. Wojewódzki Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym.
2. Rozpowszechnianie, rozprowadzanie oraz reprodukowanie w celu rozpowszechniania map, materiałów fogrametrycznych i teledetekcyjnych.
3. Ochrona Gruntów Rolnych.
4. Zgody na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zdrowie:

1. Staże podyplomowe lekarzy i dentyстів.
2. Staże podyplomowe pielęgniarek i położnych.
3. Nadzór nad zakładami opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest samorząd województwa podkarpackiego.

Turystyka, sport:

1. Zaszeregowanie obiektów hotelarskich do poszczególnych rodzajów oraz nadanie im kategorii.
2. Wpisanie do rejestru działalności gospodarczej w zakresie organizowania imprez turystycznych oraz pośredniczenia (na zlecenie klientów) w zawieraniu umów o świadczeniu usług turystycznych.
3. Zmiany wpisu do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych oraz wykreślenie wpisu na wniosek przedsiębiorcy.
4. Nadawanie uprawnień pilota wycieczek lub przewodnika turystycznego.
5. Wydawanie upoważnień do prowadzenia szkoleń dla kandydatów na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek.
6. Nadanie Odznaki Honorowej *Za Zasługi dla Turystyki*.
7. Wyróżnienia, nagrody indywidualne i zbiorowe za wybitne osiągnięcia w rozwoju kultury fizycznej i sportu.

BOGUSŁAW SOWA - aplikant adwokacki, doktorant na Wydziale Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL w Lublinie, doradca marszałka województwa podkarpackiego *Mirosława Karapyty*.

DYŻUR SOLTYSA

Soltys wsi Hermanowa

dyżuruje w każdy poniedziałek
w godz. od 9.00 - 10.00
w biurze Domu Ludowego.
Kontakt pod numerem telefonu:
(17) 22-99-466.

Soltys wsi Kielnarowa

przyjmuje interesantów
w czwartki
w godz. od 18.00 - 20.00
w biurze Domu Ludowego.
Tel. (17) 22-19-350.

Najbliższe dyżury:

**8 i 22 września,
6 października.**

Soltys wsi Borek Stary

Kontakt pod numerem telefonu:
(17) 22-98-065.

Soltys wsi Matysówka

dyżuruje w każdy poniedziałek
w godz. od 19.00 - 20.00
w biurze Domu Ludowego.
Kontakt pod numerem telefonu:
(17) 22-99-372.

Wakacje z angielskim w Dębinówce

Jest nas trzech: Maciej - 13, Michał - 10 i Maks - 8 lat. Mamy jeszcze młodszego brata, na tyle jednak małego, że w tej przygodzie nie brał udziału, chociaż bardzo chciał... Opowiemy jak spędziliśmy 2 tygodnie wakacji w sposób przyjemny i pożyteczny. Nie był to wielki wyjazd, bo obóz językowo-sportowy, w którym uczestniczyliśmy, odbywał się 2 km od naszego domu - w ośrodku *Dębinówka* Państwa Kalitów w Rzeszowie-Budziwoju. Każdy więc, my i nasi rówieśnicy w wieku 6-13 lat, pakował codziennie plecak i ruszał po *angielską i sportową przygodę*. A było ich wiele.

W pierwszym dniu zostaliśmy zakwalifikowani do grup językowych, a w tym celu napisaliśmy test – nie taki straszny... Dzień upłynął na poznawaniu ośrodka i wielu nowych *bladych twarzy*, a każdy z nas musiał przejść chrzest młodego Indianina. Od tej chwili byliśmy już prawdziwymi obozowiczami. Od drugiego dnia życie obozowe zaczęło toczyć się stałym rytmem. Zajęcia językowe w swoich grupach, dużo rozmów (po angielsku i nie tylko), gier i zabaw językowych, ciekawych książek i filmów. Wśród nauczycieli-anglistów był Amerykanin, Kyle (zresztą mieszkaniec Tyczyna), często więc mieliśmy okazję słyszeć język angielski, a odważni – rozmawiać z Kylem nawet poza lekcjami.

Obóz to nie tylko angielski, ale również dużo sportu. Graliśmy w typowe i nietypowe gry z piłką, nauczyliśmy się tańca tatarskiego z przesympatycznym panem Krzysztofem z rzeszowskiej Szkoły Tańca Sportowego *Aksel* oraz ćwiczyliśmy karate z przystojnym panem Dawidem, instruktorem sztuk walki.

To jeszcze nie wszystko. Każdy dzień odbywał się pod innym hasłem i z nim związane było „wydarzenie dnia”. Przebieraliśmy się w Indian, australijskich Aborygenów, piłkarzy z angielskich klubów, kanadyjskich hokeistów, japońskie gejsze, piratów, strażników brytyjskiej królowej... Była też

z nami sama królowa Elżbieta II, choć nieco odmłodzona oraz ożywiona Statua Wolności i wiele innych postaci z krajów anglojęzycznych. Dzięki tym zabawom i turniejom wiedzy o Wielkiej Brytanii, USA, Irlandii i Kanadzie oraz muzeum Australii, które sami „zbudowaliśmy”, dowiedzieliśmy się wiele o tych krajach. Niektórzy z nas, szczególnie starsi, sprawniej mówiący po angielsku, mogliby już do tych krajów wyruszyć i dąliby sobie radę w różnych sytuacjach dnia codziennego. To dopiero byłaby przygoda – może kiedyś...

Dodamy jeszcze, że każdy z nas ma teraz kilku nowych przyjaciół – gorąco i jeszcze wakacyjnie ich pozdrawiamy! Co ciekawe, kilkoro uczestników obozu to dzieci polsko - amerykańskie, które na co dzień mieszkają w Nowym Jorku i Filadelfii - pozdrawiamy Maję, Zuzię, Julię i Marka. Był też 7-letni Simon, którego wielu z was spotka w klasie lub na korytarzu tycznińskiej szkoły podstawowej. Cóż, czas już wracać do szkoły, gdzie miło będziemy wspominać te wakacje. Obóz w „Dębinówce” był dla nas ciekawą wakacyjną przygodą. Mieliśmy też inne – zgrupowanie taneczne w Sandomierzu, Festiwal Zespołów Polonijnych w Rzeszowie, fantastyczny wyjazd nad polskie morze oraz kilka dni spędzonych w Krakowie, w tym mecz obejrzany na stadionie Wisły Kraków. Wracamy więc do szkoły - a za rok znowu ruszymy po przygody - te z angielskim i bez. Do zobaczenia!

BARBARA PŁODZIEN

Piknik w Kielnarowej

7 sierpnia br. w niedzielę, tym razem już przy pięknej pogodzie, obok Domu Ludowego w Kielnarowej odbył się Piknik Rodzinny - cykliczna impreza bardzo oczekiwana przez naszych mieszkańców, także przez dzieci. W programie znalazło się wiele atrakcji, wśród których każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Dzieci chętnie brały udział w zabawach i konkursach prowadzonych przez artystów z Teatru *Bazyl* z Radymna, które przeplatane były występami Dziecięcych Zespołów Tanecznych z Kielnarowej (*Niezapominajki i Krasnoludki*). Każdy uczestnik zabawy otrzymał nagrody rzeczowe, były również słodczyce i lodu, ufundowane przez sponsorów. Powodzeniem cieszyły się również inne atrakcje: dmuchane zjeżdżalnie, trampoliny, baloniki, wata cukrowa. Dla starszej młodzieży Klub Sportowy *JAR* przygotował konkursy, wśród których najwięcej emocji dostarczyło przeciąganie liny. Konkurencja ta rozegrała się pomiędzy drużynami *Debrza* i *Centrum Wsi*, zwycięstwo zdobyła drużyna z *Centrum Wsi*.

Każdy chętny mógł spróbować strażackiej grochówki z prawdziwej kuchni polowej. Na zakończenie imprezy odbyła się zabawa, podczas której do tańca zachęcał zespół muzyczny *TIHUANA BAND* z Rzeszowa, przy jego muzyce wszyscy świetnie się bawili.

Organizatorami imprezy byli: *M-GOK – filia DL w Kielnarowej*, *Soltys i Rada Solecka*, *Klub Sportowy JAR*, *OSP w Kielnarowej*. Serdecznie dziękują wszystkim sponsorom za finansowe i rzeczowe wsparcie. Oto oni : *Firma Gór – Hut*

– Z. Płodzień z Kielnarowej, *Soltys i Rada Solecka*, *Strug – Stal* A. Kaplita. *Firma JAR* R. Rząsa, J. Synoś, *Chmielnik Zdrój*, *GRAFIT* - D. i W. Barańscy, E. i J. Wanat. *Sklep Spożywczo – Przemysłowy* R. i D. Mackiewicz. *Firma Budowlana* – R. Książek, *Baler – Pol* Hurtownia mięsna i wędlin, *Gminna Spółdzielnia, Spółdzielnia Telefoniczna*, oraz *M- GOK* w Tyczynie. Serdecznie wszystkim dziękuję za zaangażowanie i pomoc, a sponsorom za hojność.

To już dwadzieścia lat - jubileusz OST w Tyczynie

Dwadzieścia lat temu, kiedy Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna w Tyczynie powstawała, wiele osób wątpiło, że uda jej się przetrwać i przelamać monopol Telekomunikacji Polskiej. Na szczęście dla nas, mieszkańców Doliny Strugu, tak się nie stało. Dziś dzięki jej działaniom nasz region stał się terenem najbardziej z informatyzowanym ze wszystkich obszarów wiejskich naszego kraju. O tym, jak w przeciągu 20 lat swojej działalności instytucja ta rozwijała się i jakie nowe zadania sobie stawia, dowiedzą się Państwo od mojego rozmówcy - pana Stanisława Kruczka - prezesa OST w Tyczynie.

Kto był pomysłodawcą założenia spółdzielni telefonicznej, jakie były początki?

Momentem przełomowym był rok 1990, czyli czasy nastania nowej samorządowej Polski. Wtedy to masowo na terenach wiejskich powstawały społeczne komitety, które zamierzały ułatwić życie mieszkańcom wsi, budując wodociągi, kanalizację itp. Dziedziną bardzo zaniedbaną w tym czasie była telekomunikacja, także na terenie gmin, które dziś tworzą Dolinę Strugu. Budowane wtedy linie telefoniczne nie miały możliwości włączenia do sieci ogólnopolskiej z powodu braku central, dlatego zrodził się pomysł powołanie niezależnej spółdzielni telekomunikacyjnej. Głównym pomysłodawcą tej idei był Marszałek Józef Ślisz, zaś realizatorem Kazimierz Jaworski wraz z działającymi w tym czasie burmistrzami i wójtami gmin, wchodzących w skład naszego okręgu telefonicznego. Już w 1991 r. powstały spółdzielnie: TELTYCZYN w Tyczynie, ECHO w Hyżnem, TELEFON w Chmielniku, ŁĄCZNOŚĆ

w Błazowej oraz Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna w Tyczynie - koordynująca całość działań. Utworzenie OST w Tyczynie było nowatorskim przedsięwzięciem, jego realizatorzy zdecydowali się skorzystać z wzorców stosowanych w Stanach Zjednoczonych.

Czasem najlepszy pomysł przegra z brakiem funduszy. Jak spółdzielnia udało się pozyskać pieniądze?

Tak, to prawda. Powstanie spółdzielni działającej w czterech gminach było możliwe dzięki funduszom udziałowców - mieszkańców, dużego wkładu finansowego władz samorządowych z gmin: Błazowa, Chmielnik, Hyżne i Tyczyn oraz kredytom z Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej. Dzięki funduszom pochodzącym z tych źródeł mogliśmy zacząć działać. Najwięcej kłopotów sprawiły nam jednak nie finanse, tylko problemy z podpisaniem umowy dotyczącej rozliczeń z Telekomunikacją Polską. Do tej pory budowane przez gminy sieci telekomunikacyjne przekazywane zostawały nieodpłatnie TP SA. My chcieliśmy złamać tę zasadę i sami zarządzać siecią, wiedzieliśmy, że tylko dzięki temu spółdzielnia będzie mogła prawidłowo się rozwijać. To był nasz cel. W końcu, po dwóch latach, udało się - Okręgowa Spółdzielnia Telefoniczna zawarła z TP SA umowę o wzajemnych rozliczeniach, łamiąc tym samym jej dotychczasowy monopol. Już wtedy wiedzieliśmy, że niedługo w naszym regionie telefon przestanie być luksusem. Czas pokazał, że mieliśmy rację.

Ille osób korzysta dziś oferty OST?

Przed powstaniem naszej spółdzielni w wymienionych gminach było prawie 1400 użytkowników telefonów, już w 1993 r., czyli dwa lata od powstania OST, liczba ta wzrosła do 5 tys. Spółdzielnia cały czas dynamicznie się rozwija. Dziś z naszych usług korzysta blisko 20 tys. klientów. Spółdzielnia zatrudnia ponad 50 pracowników i ma w swojej ofercie całą gamę usług telekomunikacyjnych, od standardowych rozmów abonentowych - po wydajne łącza szerokopasmowego dostępu do Internetu.

Telefon stacjonarny wypierany jest przez komórkę, czy nie boi się Pan, że przez to zmniejszy się liczba klientów spółdzielni?

Nie, wprost przeciwnie. Rozwój telefonii jest rzeczą naturalną, my traktuje-

my to jak kolejne wyzwanie. Nie boimy się, że tracimy klientów, bo cały czas staramy się rozwijać, dodając coraz to nowe usługi, dzięki temu wyniki finansowe spółdzielni od początku jej istnienia są dobre. Przez dwadzieścia lat pracy w trudnym terenie zawsze staraliśmy się wiedzieć jak najwięcej o potrzebach naszych odbiorców. Dzień dzisiejszy nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej to usługi multimedialne, to właśnie one są naszym oczkiem w głowie. Nasz użytkownik chce je mieć u siebie w domu, my musimy mu w tym pomóc. Chcemy, aby Dolina Strugu miała nowoczesną infrastrukturę teleinformatyczną, aby każdy budynek za pomocą światłowodu miał dostęp do multimedialów, myślę tu także o telewizji. Wiedząc jakie są potrzeby naszych klientów, nie boimy się przyszłości.

Sukcesy OST w Tyczynie...?

Wymienię kilka. Myślę, że najważniejszym było przełamanie monopolu TP SA. Jako pierwsi w kraju opracowaliśmy system billingowy, dzięki niemu dokładnie prowadzona jest ewidencja rozmów i ich rozliczanie. Już w 1991 r. zastosowaliśmy pierwszą instalację światłowodu. Nasi abonenci mają tani dostęp do sieci Internet. Bardzo chcieliśmy, aby każda szkoła miała pracownię komputerową ze stałym łączem, udało nam się osiągnąć ten cel już w 1998 r. Kolejnym powodem do dumy naszej spółdzielni jest telefoniczny nadzór kardiologiczny, to znaczy, że każdy spółdzielca może poprosić o przydzielenie aparatu, który umożliwi dokonanie przez telefon badania rytmu serca, a także zapisu EKG. Największym jednak naszym sukcesem jest ogólna dostępność do sieci szerokopasmowej, do takiego modelu dąży cała Polska z różnym skutkiem, my ten cel osiągnęliśmy.

Działania i plany OST w Tyczynie z ostatniej chwili.

Opracowaliśmy projekt, który zakłada dostęp do najnowocześniejszych usług teleinformatycznych mieszkańców województwa podkarpackiego. Naszym atutem jest doświadczenie zdobyte w tej dziedzinie na przestrzeni dwudziestu lat działalności. Zobaczymy, czy plan ten uda się zrealizować. Ja mam taką nadzieję.

Dziękuję bardzo za rozmowę. Na Pana ręce składam najlepsze życzenia, realizacji wszystkich planów oraz kolejnych jubileuszy. Z prezesem OST w Tyczynie rozmawiała Alicja Kuśtra.

Na Borkowskim Wzgórzu

Każdego roku w połowie sierpnia wzgórze w Borku Starym tętni życiem wielotysięcznych tłumów pielgrzymów przychodzących na odpust Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny poprzedzony obrzędem pogrzebu Matki Bożej. W gronie pielgrzymów są nie tylko mieszkańcy Borku Starego i okolicznych miejscowości, ale jest wiele osób, które pokonują kilkanaście czy kilkadziesiąt kilometrów, by w odpustowym dniu zaświadczyć swoją obecnością o ogromnej wierze i czci wobec Matki Najświętszej. Są tutaj ci, którzy przez wiele lat nie opuścili ani jednego sierpniowego odpustu, o wiele wcześniej już „rezerwując” sobie czas. Oprócz tych „weteranów” jest wielka grupa będących w sile wieku katolickich rodziców, którzy niosą na rękach i przyprowadzają swoje dzieci, ucząc je miłości do Jezusowej i naszej Matki. Są także i ci, którzy przejmują od swoich rodziców tradycję pielgrzymowania do tego miejsca i sami, w młodzieżowych grupach podążają pielgrzymim szlakiem na Jasną Górę Różańcową. Nierzadko na drogach prowadzących do Sanktuarium w Borku Starym w dniu 14 sierpnia można spotkać zorganizowane grupy z okolicznych parafii, które pod przewodnictwem swoich duszpasterzy zdążają na obrzęd pogrzebu Matki Bożej Zaśniętej.

Cieszy nas, dominikanów – stróżów Cudownego Obrazu z Sanktuarium w Borku Starym widok tysięcy modlących się ludzi, na kolanach obchodzących Cudowny Obraz Matki Bożej, korzystających z sakramentu pokuty, licznie przystępujących do komunii świętej. Cieszy nas i to, że właśnie tutaj tak wielu pielgrzymów powierza intencje swojego serca Matce Bożej zamawiając w Sanktuarium msze święte.

Dziś trzeba sobie uświadomić, że cudowność tego miejsca nie zakończyła się uroczystością koronacji w 1919 roku. Na przestrzeni tych ponad 90 lat wierni doznają ciągle coraz to nowych dowodów cudownej obecności Matki i Królowej. Dzisiaj także tutaj proszący z nadzieją o łaskę zdrowia ludzie odzyskują fizyczne siły, tutaj, czasem po wielu latach, odnajdują spokój sumienia, jednając się z Panem Bogiem w sakramencie pokuty, tutaj następują pojednania zwaśnionych małżeństw i rodzin, tutaj wierni, modląc się, wypraszają Boże

Miłosierdzie dla konających swoich bliskich. Jesteśmy świadkami, że dziś Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej w Borku Starym przeżywa swój renesans.

Tegoroczny odpust był tego przykładem. Przybyło wielu pielgrzymów, o wiele więcej niż w poprzednich latach. Na początku mszy świętej powitał ich bardzo serdecznie przeor O. Roman Bakalarz, który mówił: *Dzisiaj z wielką radością witam wszystkich, którzy podjęli trud pielgrzymi, by stanąć przed obliczem Matki. Z ogromną radością witam Jego Ekscelencję ks. bpa Kazimierza Górnego, Biskupa Rzeszowskiego, który tak często przybywa tutaj jako Pielgrzym, a dziś przewodniczy Najświętszej Eucharystii. Wśród koncelebrantów powitał wyjątkowych gości - ks. Kazimierza chrystusowca, od prawie 40 lat pracującego w Australii i ks. Wiesława michałitę, pracującego na Dominikanie oraz dominikańskiego współbrata z Warszawy O. Andrzeja Potockiego, wykładowcę Uniwersytetu Warszawskiego. Witai także wszystkich drogich kapłanów i pielgrzymów, którzy w pątniczym szlaku przeszli wiele kilometrów często ze swoimi duszpasterzami. Wszystkich zaprosił, by dołączyli do modlitwy wdzięczności pokoleń za matczyną obecność w Jej Cudownym Obrazie i do modlitwy błagania, aby Ona, Wniebowzięta Pani czczona na Jasnej Górze Różańcowej w Borku Starym otoczyła płaszczem matczynym wszystkich, którzy z ufnością ustami swymi wypowiadają to, co kryją ich serca.*

W mszy świętej 14 sierpnia o godzinie 17 uczestniczyło ponad 20 tysięcy wiernych. Wielu wiernych przyszło w zorganizowanych pielgrzymkach, między innymi z parafii w Borku Starym, z Chmielnika - parafia wraz ze Szkołą Podstawową św. Maksymiliana Kolbego z Kraczkowej, Białej, Malawy, Matysówki, Cierpisha, Łącuta, Albigowej, Husowa, Budziwoja, Piątkowej, Futomy, z kilku parafii z Rzeszowa i największa – ponad 500 osobowa pielgrzymka z Błazowej. Mszę świętą poprzedziło nabożeństwo przygotowujące. Po jego zakończeniu Orkiestra Dęta z Błazowej zaintonowała pieśń *Po górach, dolinach*. i rozpoczęła się procesja prowadzona przez ks. bpa Górnego, w czasie której dziewczęta w białych sukniach przeniosły figurę Matki Bożej Za-

śniętej z kaplicy św. Anny przed ołtarz polowy, przy którym rozpoczęła się msza święta koncelebrowana. W kazaniu ks. bp Kazimierz Górny podkreślił wyjątkową moc tego miejsca, wielką wiarę tych, którzy tutaj przychodzą i zwracał się z apelem, by tak jak poprzednie pokolenia dochowali wierności Bogu, by nie wstydzi się wartości, dziś czasem ośmieszanych, jakimi są umiłowanie Boga, Jego praw, by nie wstydzi się miłości Ojczyzny, bo Europa potrzebuje dzisiaj nas, Polaków ze wszystkimi wartościami, które stanowiły Polskę poprzednich pokoleń. Zwrócił uwagę na narodowe rocznice przypadające w sierpniu. Wspomniał Ksiądz Biskup, że musimy pamiętać tych, którzy dzisiaj opowiadają się za metodą *in vitro* i za aborcją, za próbą manipulowania ludzkim życiem i nie możemy tych ludzi promować i im powierzać odpowiedzialności za losy Polski. Kaznodzieja zakończył swoje wystąpienie słowami hymnu Sodalicji Mariańskiej: *Spod znaku Maryi rycerski my huf. Błogosław nam Chryste na bój. Stajemy jak ojce, by służyć Ci znów, my Polska, my naród, lud Twój!* Licznie zgromadzeni pielgrzymi z uwagą wsłuchujący się w każde słowo Księdza Biskupa gromkimi brawami nagrodzili Jego kazanie. Po mszy świętej figurę Matki Bożej Zaśniętej przeniesiono w procesji do kościoła, gdzie do rana wierni trwali na modlitwie. W tym czasie odbył się fatimski różaniec pokutny, została odprawiona o północy Pasterka Maryjna, a także młodzież z Borku Starego poprowadziła godzinne czuwanie modlitewne przed Cudownym Obrazem. Trzeba zauważyć, że młodzież sama przygotowała rozważania modlitewne i dobrała do tego odpowiednie piosenki religijne. Od godziny 6 rano kolejni pielgrzymi przybywali do Sanktuarium. Podczas mszy świętych o godzinie 7, 9, 11, 15 i 18 kazania głosił O. prof. dr hab. Andrzej Potocki, dominikanin z Warszawy, profesor Uniwersytetu Warszawskiego, który także celebrował sumę na zewnątrz kościoła. Na każdej mszy świętej Sanktuarium nie mieściło ludzi. Zdecydowana większość pielgrzymów chciała na kolanach obejść ołtarz z Cudownym Obrazem, a także zabrać ze sobą wodę z cudownego źródła. W czasie mszy świętych święciliśmy przyniesione przez wiernych zioła. Dziś, kiedy już z perspektywy czasu patrzymy na tę uroczystość, chcemy podziękować wszystkim, którzy swoją pracą, zaangażowaniem, troską o wspólne dobro przyczynili się do pięknego przeżycia tych wspólnych dni i tym, którzy w odpuscie uczestniczyli.

Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Tyczynie
im. Katarzyny Sobczyk
zaprasza na

I. Festiwal Piosenek Katarzyny Sobczyk

24.09.2011r. (sobota)

godz. 14.00 – przesłuchania konkursowe
(sala widowiskowa MGOK)

godz. 19.00- **Koncert Zespołu
MARRAKESH** z udziałem
Jarka Janiszewskiego
(Czarno Czarni)
i Ani Rusowicz
oraz laureatów

Miejsko-Gminny Ośrodek
Kultury im. Katarzyny
Sobczyk w Tyczynie
ogłasza nabór do:

- zespołu tanecznego Askara
(13-16 lat)
- zespołu tanecznego Katarzynki
(6-8 lat)

Zapisy pod nr tel: 883 77 60 60 lub
17 22 19 363 osobiście w MGOK
w godz. 09.00 – 19.30.

Hermanowa

- dziecięcego zespołu tanecznego
(5 – 12 lat)
- zespołu wokalnego (6 – 16 lat)

Zapisy pod nr tel. 17 22 99 466 lub
osobiście w Domu Ludowym w Her-
manowej w godz. 12.00 – 15.00.

Kielnarowa

- zespołu tanecznego Niezapominajki
(5-12 lat)

Zapisy pod nr tel. 17 22 19 350 lub
osobiście w Domu Ludowym w Kiel-
narowej w godz. 12.00 – 15.00.

**Wszystkie nabory trwają do
30 września.**

MARIA HADAŁA - Przewodnicząca Stowarzyszenia

X lat Stowarzyszenia Pomocy Osobom Niepełnosprawnym

Uroczyste obchody X lecia miały miejsce w hali sportowej Gimnazjum im. J. Pawła II w Tyczynie.

Swoją obecnością zaszczytili nas: burmistrz Tyczyna **Jan Hermaniuk**, kierownik M-GOPS **Barbara Lew**, **Halina Homa** (pracownik M-GOPS), dyrektor M-GOK **Zofia Matys**, proboszcz tyczyńskiej parafii **ks. Marian Czenzek**, **ks. Bogdan Tęcza**, dyrektor gimnazjum **Bożena Żurawska**, przewodnicząca Stowarzyszenia Dzieci i Młodzieży Sprawnej Inaczej w Trzebownisku **Teresa Tomaka**, przedstawiciele OSP. (**E.Stokłosa** i **M. Janusz**).

W trakcie spotkania goście i członkowie Stowarzyszenia obejrżeli prezentację multimedialną na temat działalności naszej organizacji. Po niej przyszedł czas na występy artystów: **Dominiki Dziuby** w piosence *Nauczmy się od życia brać* (akompaniament **Dariusz Piecuch**), **Krzysztofa Sowy** w piosence *Ja mam tylko jeden świat*, **Ani Rabczak** w wierszu *Hymn o miłości*, **Marceliny Stec** w układzie tanecznym z pomponami oraz **Krystyny Habaj** w piosence *Przy kominku*.

Burmistrz Tyczyna powiedział wiele ciepłych słów pod adresem członków Stowarzyszenia, z jego rąk otrzymaliśmy pamiątkowy puchar, liczne nagrody, dyplomy i wyróżnienia. Wiele ciepłych słów na temat naszej pracy padło również z ust naszych gości: **B. Lew**, **Z. Matys** i *mamy chrestnej* naszych Stowarzyszeń – **Teresy Tomaki**.

W rodzinnej i pełnej życzliwości atmosferze przebiegało nasze spotkanie, był jubileuszowy tort oraz przygotowany przez rodziców dzieci poczęstunek. Można było obejrzeć wystawę prac plastycznych, kompozycje kwiatowe, stroiki, dzieła z gliny i bibuły. Prezentowane prace wykonane były przez dzieci.

W trakcie swojej dotychczasowej działalności Stowarzyszenie realizowało liczne programy skierowane do naszego środowiska. Dzięki dotacji z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej doposażyliśmy świetlicę przy ul. Strażackiej, przeprowadziliśmy cykl warsztatów pod hasłem *W drodze do szczęścia*. Ofiarnie wspierają nas: Urząd Miejski w Tyczynie, MOPS Rzeszów, ludzie dobrego serca i instytucje. Firma SZiK za swą

wieloletnią pomoc otrzymała w 2010 r. Podkarpacki Order Wdzięczności, a OST w Tyczynie podziękowania za wsparcie i obsługę teleinternetową świetlicy.

Liczba osób współpracujących z nami jest długa, jednak trzeba tu wspomnieć o **ks. P. Palczyńskim**, który wraz z **Kurtem Schellerem** ze Szwajcarii przekazał na nasze konto dar prymitywny oraz **państwu Grondeckim** za przekazane pomoce dydaktyczne. Dziękujemy za gościnność pani **I. Domino**, panom **R. Kaczorowi** i **G. Lampartowi**. Doceniamy pracę Radnych Rady Miejskiej w Tyczynie (byłych i obecnych), a zwłaszcza **Marty Leniart**, **Barbary Trzyny**, **Dariusza Fudalego** i **Ryszarda Fornala**. Stowarzyszenie dziękuje księżom za opiekę duszpasterską, dyrekcjom szkół i wszystkim tym, którzy chcą pozostać anonimowi.

Z okazji jubileuszu życzę wszystkim członkom Stowarzyszenia wiele radości, zdrowia i sił w pokonywaniu licznych barier, które niesie codzienne życie. Pamiętajcie, że wokół Was jest wielu ludzi życzliwych i chętnie niosących pomoc.

Święto Chleba Doliny Strugu

W niedzielne słoneczne popołudnie, 21 sierpnia br., po diecezjalnych uroczystościach dożynkowych w katedrze rzeszowskiej, zaprzęgami konnymi, bryczkami i ciągnikami zaczęły zjeżdżać do Tyczyna korowody dożynkowe z gmin Błazowa, Chmielnik i Tyczyn na Święto Chleba Doliny Strugu, połączone z Jubileuszem 20-lecia Okręgowej Spółdzielni Telefonicznej w Tyczynie.

Uroczystość rozpoczęła się Mszą Świętą Dziękczynną, koncelebrowaną przez **ks. infułata Wiesława Szurka**, delegata JE Księdza Biskupa Ordynariusza. Okolicznościowe kazanie wygłosił Diecezjalny Duszpasterz Rolników **ks. Jerzy Uchman**. Po Mszy Św. korowód dożynkowy, na czele z orkiestrą dętą WSK-PZL Rzeszów i M-GOK

Korowód dożynkowy z Borku Starego

Na pierwszym planie delegacja z Matysówki z wieńcem dożynkowym

Tyczyn, kapelami ludowymi, delegacjami z gmin Doliny Strugu, władzami samorządowymi oraz mieszkańcami, przeszedł ulicami miasta do tyczyńskiego parku. Wieńce dożynkowe zachwycaly różnorodnością, kunsztem wykonania, pomysłowością, oraz bogactwem zbóż, ziół i kwiatów.

Wieńce zostały przyniesione przez:

- **Stowarzyszenie Kultury i Tradycji Ziemi Futurskiej** – starostowie: **Maria i Edward Sowa**;
- **Zespół „Górzanie”** – starostowie: **Krystyna Jaworska, Marian Jaworski**;
- **Koło Gospodyń Wiejskich z Borówek**;
- **Zespół „Tyczyniacy”** – starostowie: **Małgorzata Paśko, Ludwik Chruszcz**;
- **Zespół „Borkowianie”** – starostowie: **Barbara Trzyna, Lesław Jamróż**;
- **korowód dożynkowy z Matysówki** – sta-

rostowie: **Kazimiera Sawicka, Stanisław Płodzień**;

• **korowód dożynkowy z Kielnarowej** – starostowie: **Józefa i Stanisław Flak**;

• **Zespół „Hermanowiaci”** – starostowie: **Dorota Ząbek, Bogdan Prędk**;

• **korowód dożynkowy z Hermanowej Czerwonek** – starostowie: **Anna Wójcik, Jacek Kocór**;

• **korowód dożynkowy Hermanowa – Pańskie Pola** – starostowie: **Maria Kuśnierz, Jerzy Czekaj**;

• **Parafialny Zespół „Caritas” z Hermanowej** – starostowie: **Monika Kiferling, Paweł Baran**.

Obrzęd przekazania chleba gospodarzom gmin Doliny Strugu rozpoczął Zespół Śpiewaczy „Tyczyniacy”, odśpiewując tradycyjną pieśń „Plon niesiemy

Tyczyniacy w dożynkowym korowodzie

plon w gospodarza dom”.

Starostowie przekazali tradycyjny bochen chleba na ręce **Burmistrza Tyczyna Jana Hermaniuka, Burmistrza Błażowej Zygmunta Kustry i Wójta**

Dzieci z apetytem smakują chleb z tegorocznych zbiorów

Gminy Chmielnik Krzysztofa Grada. Proboszcz tyczyńskiej parafii ks. dr Marian Czenczek pobłogosławił go a starostowie poczęstowali nim uczestników uroczystości. Następnie głos zabrał Burmistrz Tyczyna Jan Hermaniuk, który podziękował rolnikom za ich ciężki trud oraz przekazał im wyrazy wdzięczności i szacunku. Wyraził również radość z licznego udziału korowodów dożynkowych ze wspaniałymi wieńcami oraz powitał zgromadzonych. W Święcie Chleba uczestniczyło wielu Gości, m.in.: **przewodnicząca Sejmiku Województwa Podkarpackiego Teresa Kubas-Hul, wicemarszałek Województwa Podkarpackiego Anna Kowalska, senator RP Kazimierz Jaworski, posłowie: Jan Bury i Stanisław Ożóg, Starosta Rzeszowski Józef Jodłowski, przewodniczący Rady Powiatu Rzeszowskiego Stanisław Obara.** Życzenia dla zebranych nadesłali: **Wojewoda Podkarpacki Małgorzata Chomycz, Marszałek Podkarpacki Mirosław Karpyta, senator RP Władysław Ortyl, europoseł Elżbieta Łukacjewska i poseł Kazimierz Goločuch.** Następnie zabrał głos **Prezes Zarządu Okręgowej Spółdzielni Telefonicznej w Tyczynie p. Stanisław Krucek,** który podsumował 20 lat działalności OST, odebrał puchar Lidera Nowoczesnej Spółdzielczości z rąk Burmistrza Tyczyna oraz wiele gratulacji od dostojnych Gości.

Zabawę dożynkową rozpoczęły wy-

stępy zespołów: „Tyczyniacy”, „Her-
manowiacy” „Kapela Wójta Tycznera”
oraz Kapeli Ludowej z Futomy.

W programie nie zabrakło konkur-
sów i zabaw z nagrodami, regionalnych

potraw przygotowanych przez Koła Go-
spodyń Wiejskich Doliny Strugu, a tak-
że dmuchawców, samochodzików, waty
cukrowej i innych niespodzianek.

Gwiazdą wieczoru był **Zbigniew Wodecki,** którego koncert zgromadził kilkutysięczną rzeszę publiczności. Wielką atrakcją wieczoru był pokaz sztucznych ogni. Imprezę, która dla uczczenia Miesiąca Trzeźwości, miała charakter bezalkoholowy, zakończył koncert zespołu rockowego „HEVEN”. Organizatorzy składają serdeczne podziękowania korowodom dożynkowym, Kołom Gospodyń Wiejskich, Ochotniczemu Strażom Pożarnym, Radom Sołec-
kim z naszej Gminy, Zarządowi Osiedla oraz wszystkim, którzy zaangażowali się w organizację imprezy. Szczególne podziękowania należą się Okręgowej Spółdzielni Telefonicznej w Tyczynie, generalnemu sponsorowi uroczystości i Regionalnemu Towarzystwu Rolno-Przemysłowemu „Dolina Strugu” jej współorganizatorowi.

Do tańca przygrywał zespół Heven

Zwyczaje związane z wiarą

Fragment prezentowany poniżej pochodzi z książki S. Obara „Nasze korzenie - ludzie i obyczaje” wydanej w roku ubiegłym przez Regionalne Towarzystwo Rolno - Przemysłowe „Dolina Strugu”. W kolejnych numerach GT zaprezentujemy cd. wspomnień autorki.

Przy powitaniu czy spotkaniach na drodze ludzie wiejscy nie znali słów *dzień dobry*, zawsze w tych okolicznościach mówiło się *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus*. Obojętnie czy dziecko 5, 6, 9 letnie, czy starzy, wchodząc do obcego domu, mówili *Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus*, domownicy odpowiadali *Na wieki wieków. Amen*. Przy odejściu z domu obcy mówił *Zostańcie z Bogiem* lub *z Panem Jezusem* - domownik odpowiadał *Idźcie z Bogiem* albo *Z Panem Jezusem*, a także *Panie Boże Prowadź*.

Prawie w każdym domu była przy drzwiach wejściowych izby kropielniczka ze święconą wodą. Wychodzący i przychodzący żegnali się umoczywszy w niej palce. Rano w każdym domu starsi śpiewali godzinki do Matki Bożej, zachęcali i uczyli też dzieci. Przed spożyciem posiłku i po nim żegnali się, w niektórych domach była przed i po jedzeniu dłuższa modlitwa *Panie Boże pobłogosław te dary, które w swojej szczodrości będziemy spożywali*. Po jedzeniu też była modlitwa. Ojcowie uczyli od najmłodszych lat pacierza. Dopilnowali by ich dzieci odmawiały ranną i wieczorną modlitwę na klęcząco i głośno. Dziecko 5, 6 letnie umiało *Ojcze Nasz*, *Zdrowaś Maryjo* i *Wierzę w Boga*. Te modlitwy musiało się odmówić rano, wieczorem: *Anioł Pański* i *Chroń mnie dobry Boże, gdy się spać położę*.

Chroń mnie dobry Boże, gdy się spać położę,

Niech Twoi Anieli stoją u mojej pościeli.

Daleś mi dzień cały żyć dla Twojej chwały,

Daj mi powstać zdrowo, chwalić Cię Jezu na nowo.

Przed każdą pracą w zagrodzie czy polu mówiło się *Pobłogosław Panie Boże i dopomóż*, po pracy również podziękowanie. Kiedy zadzwonił dzwon na Anioł Pański, w czasie żniw czy innej pracy w polu, wszyscy przerywali robotę i odmawiali *Anioł Pański*. Na pierwszym bochenku chleba, wsadzonym do pieca, był robiony krzyż, przed ukrojeniem nożem pierwszej kromki z bochenka chleba robiło się nożem krzyż. Bydło wypędzano na wiosnę pierwszy raz w pole, robiąc znak krzyża i kropiąc święconą wodą. Ówcześni ludzie na wsi żyli Bogiem, często powtarzali *Bez Boga ani do progą*.

Chociaż do kościoła trzeba było nieraz iść 8 km i więcej, bo nie w każdej wsi był kościół, a mszy świętej nie było po południu jak obecnie. Na drogę do kościoła i powrót poświęcało się 3, a czasem 4 godziny czasu, jednak każdy dorosły członek rodziny na mszy św. w niedzielę był. Przed ranną mszą świętą były śpiewane *Godzinki*, a przed *Sumą* – *Różaniec*. Po jednej stronie Kościoła w ławkach siedziały kobiety, po drugiej mężczyźni i śpiewali jedną część *Różańca*. Rozważania do każdej tajemnicy, miały bardzo ładną treść religijną, w dzisiejszych książeczkach do nabożeństwa jej nie ma, kto zachował dawne, w domu odmawia. Po południu w niedzielę na godzinę 4-tą teraz na 16-tą wszystka młodzież mimo tego, że była na mszy św. szła na *nieszpory* i śpiewała kilka *psalmów*, a także pieśni do Matki Bożej.

Teraz *nieszpory* prawie zanikają, młodzi nie umieją *psalmów*. Na msze święte roratnie w adwencie, szły dwie, trzy oso-

by. Wcześniej rano, by przed mszą wyśpiewać *godzinki* o Najświętszej Pannie. Reszta domowników śpiewała w domu. W poście na *Gorzkie Żale* to zostawała tylko jedna osoba, reszta szła do kościoła, by wysłuchać płomiennego kazania, nad treścią, którego dyskutowało się jeszcze w domu. Śpiewało się wtedy wszystkie trzy części *Gorzkich Żali* na klęcząco, *Święty Boże* trzy razy, potem jeszcze *Dobranoc Głowo Święta*, ta piękna pieśń już całkiem zaginęła. *Stacje Męki Pańskiej* były odmawiane w każdy piątek postu, po mszy grupowo, ale cały dzień kościół był otwarty i w ciągu dnia pojedynczo parafianie odprawiali *Drogę Krzyżową Pana Jezusa*. Klękali przy każdej stacji, rozmyślając Mękę Pańską – modlili się. *Droga Krzyżowa* trwała najmniej godzinę. Na Misje czy Rekolekcje, proboszczowie zapraszali ojców redemptorystów lub z innych zakonów, którzy potrafili i chcieli roztrząsać sumienia grzeszników i gnuśnych Polaków.

W maju przy każdej kapliczce we wsi wieczorami była śpiewana *Litania do Matki Bożej* i pieśni, nie tylko przez młodzież, ale i starsi schodzili się, by dać przykład młodym. Dzień odpustu w parafii był wielkim świętem, prawie cała parafia spowiadała się i przystępowała do Stołu Pańskiego. Pielgrzymujący do sanktuariów maryjnych szli, niosąc na plecach jedzenie. Pielgrzymka do Leżajska trwała tydzień.

Od Środy Popielcowej do Wielkiej Niedzieli obowiązywał post ścisły. W tym czasie nie jedzono mięsa ani wędlin, nie tłuszczono potraw masłem ani tłuszczem zwierzęcym, a tylko olejem lnianym lub konopnym. W piątki postu nie gotowano obiadu, jedzono pieczone w łupinach ziemniaki z cebulą i olejem albo kiszoną kapustą. Niektórzy zachowywali taki post w środy, piątki i soboty. Były osoby, które po zjedzeniu kolacji Wielki Czwartek, poza napiciem się wody nie jadły nic w Wielki Piątek i Sobotę aż po śniadanie w Wielką Niedzielę.

OGŁOSZENIE

Firma „JAK” Hermanowa 732
oferuje usługi koparko-ładowarką

Tel. 788-072-723

Wiersze naszych Czytelników

Dożynki

*Żniwa już się skończyły i ziarno w spichlerzach,
jakże miła owa chwila, nią się cieszyć trzeba.
Trud rolnika uwieńczony, chleba pod dostatkiem
skorzystamy z niego wszyscy, nikomu nie braknie.*

*Choć nastały lepsze czasy, chłop niedoceniany,
a on żywi, taka prawda – nie zapominajmy!
Więc z ochotą dziś świętujemy, bo ku temu pora
cieszymy się z owoców ziemi, jest za co dziękować!*

*Za opiekę i ochronę podziękujmy Bogu,
że urodzaj dał obfity i plon zebrać pomógł.
Niechaj radość nas napełnia w dożynkowe święto
I z ukłonem ku rolnikom wyrażmy swą wdzięczność.*

ANNA KOCÓR

„Tarnica – w krainie Bieszczadzkich Aniołów”

Widok na Tarnicę z grani Szerokiego Wierchu

Każdy, kto choć raz był w Bieszczadach, słyszał o Tarnicy, najwyższym wierzchołku polskich Bieszczadów, a zarazem Bieszczadów Zachodnich, szczycie mającym wysokość 1346 m.n.p.m. Wraz z Krzemieniem (1335), Haliczem (1333), Szerokim Wierchem – Tarniczką (1315), Bukowym Berdem (1313), Kopą Bukowską (1320), Rozsypańcem (1280) oraz z Kińczykiem Bukowskim (1251) wchodzi w skład tzw. Bieszczadzkiego Worka.

Nazwa szczytu pochodzi od rumuńskiego słowa i oznacza siodło. Pierwotnie odnosiła się do przełęczy pod Tarnicą, która oglądana od Wołosatego przypomina kształtem siodło. Legenda przekazywana przez miejscowych mówi, że ówczesny wójt Wołosatego ofiarował królowi Stefanowi Batoremu w wojennej potrzebie woły spędzone z polonin. W rewanżu król nadał Wołosatemu na własność poloniny wokół Tarnicy i Szerokiego Wierchu.

Topograficznie Tarnica od sąsiedniego masywu Krzemienia oddzielona jest głęboką Przełęczą Goprowską, natomiast z Szerokim Wierchem łączy się charakterystyczną, ostro wciętą w grzbiet przełęczą o wysokości 1275 m n.p.m. Wąski, ostry, nieco wydłużony grzbiet góry, z dwoma wyraźnymi wierzchołkami (1346 i 1339 m n.p.m.), wyścielają złomiska skał i pozostałości wojennych okopów. Z południowej strony opada w dół wysoka skalna ściana, a niżej rozścielają się wielkie pola kamiennego rumoszu. Na głównej kulminacji znajduje się punkt geodezyjny i żelazny krzyż. Myśl postawienia krzyża w tym miejscu zrodziła się w gronie miłośników Bieszczadów, uczestników organizowanej od stanu wojennego w każdy Wielki Piątek drogi krzyżowej na Tarnicę. Dzięki zabiegom młodzieży skupionej w Ośrodku Duszpasterstwa Młodzieży w Jarosławiu oraz osób ze środowiska PTTK w Rzeszowie, wykonano metalowe elementy, które zostały przewiezione do Ustrzyk Górnych, skąd wieczorem 6/7 czerwca 1987 r. wyruszyła na Tarnicę szlakiem czerwonym przez Szeroki Wierch grupa turystów - pielgrzymów. Szli oni około 5,5 godziny, niosąc metalowe elementy konstrukcji, cement i piasek. Po północy byli na szczycie, następnie w ciągu kilku godzin zmontowali i ustawili krzyż, by zaraz o brzasku duszpasterz młodzieży przemyskiej ks. dr Franciszek Rząsa mógł odprawić przy nim mszę św. Wszyscy przeżyli ogromną radość po poświęceniu krzyża *bieszczadzkim kropidłem*, czyli gałązką borowiny. W czasie mszy św. byliśmy ogromnie wzruszeni, gdy zza grzbietów Krzemienia zaczęły pojawiać się pierwsze promyki słońca, wpięrw pojedyncze, jakby grały na górskich grzbietach, potem zaślnęły całym blaskiem porannym. W momencie ukazania się słońca, nad szczytem pojawiły się setki małych ptaszków, które zaczęły krążyć nad Tarnicą, zdziwio-

ne chyba obecnością tak dużej ilości osób w tym miejscu o tak wczesnej porze. Homilia ks. Franciszka trwała bardzo krótko, powiedział on ... *wobec tej przyrody nie mam nic do powiedzenia, wschodzące słońce i te ptaszki powiedziały nam wszystko - chwalmy Boga*. Tak odbyła się ta najpiękniejsza msza św. w gronie czterdziestoosobowej grupy ludzi złączonych wspólną ideą. Dlaczego podjęto ten trud?

Motywy tego pięknego czynu wyjaśniał napis na umieszczonej wówczas tablicy u stóp krzyża, który głosił:

**WZNOSZĘ SWE OCZY KU GÓROM
SKĄDŻE NADEJDZIE MI POMOC**

Ps. 121

NA PAMIĄTKĘ WYPRAWY NA TARNICĘ

ks. KAROLA WOJTYŁY - 5 VIII 1953 r.

POSTAWIONO KRZYŻ

W ROKU III PIELGRZYMKI DO OJCZYZNY

JANA PAWŁA II W CZERWCU 1987 r.

PTTK RZESZÓW

Krzyż na Tarnicy symbolizuje przywiązanie młodzieży i ludzi dorosłych do papieża rodaka, przypomina o Jego wielkiej miłości do gór i do przyrody. Jest też znakiem dzieła kongresowego, podjętego przez ludzi młodych, pochodzących z terenów południowo-wschodnich naszego kraju, z okazji krajowego kongresu eucharystycznego, w którego obradach brał również udział Jan Paweł II. Obecna tablica znajdująca się obok krzyża została odsłonięta i poświęcona w maju 1997 r., czyli w dziesiątą rocznicę budowy krzyża. Tak się złożyło, że nowa tablica została ufundowana przez miłośników gór z Rzeszowa w roku V pielgrzymki Jana Pawła II do ojczyzny i jego obecności w Bieszczadach.

W roku 2000 stanął na Tarnicy nowy krzyż. Poprzedni krzyż nie wytrzymał surowych warunków atmosferycznych, panujących na najwyższym z bieszczadzkich szczytów i uległ złamaniu. Nowy został wzniesiony 1 września przez przewodników górskich i młodzież. Wnoszenie i montaż nowego krzyża trwały w sumie dwa dni. W operacji tej uczestniczyło kilkadziesiąt osób, pomagali również żołnierze. Wkrótce miłośnicy gór, rozważając stacje drogi krzyżowej, ponownie dotarli na szczyt, aby uczestniczyć w poświęceniu krzyża. Dokonał tego ks. biskup Adam Dyczkowski.

Ciąg dalszy na str. 16.

Sancta Musica wyśpiewała we Lwowie polskość

Nie ma w tym tytule cienia przesady, tyczyńskie Dziecięco-Młodzieżowe Stowarzyszenie Śpiewacze liczy sobie już blisko jeden rok. Bardzo dobrze się więc stało, że pierwszy „zagraniczny” koncert odbył się właśnie we Lwowie. Grupa dzieci i młodzieży wraz z opiekunami przebywała na naszych wschodnich Kresach przez trzy majowe dni tego roku. Najpierw był krótki pobyt w oleskim zamku, następnie Poczałów z jego piękną Ławrą, Krzemieniec ze swoim słynnym Liceum, wreszcie dworek, w którym urodził się Juliusz Słowacki, a na „deser” zaś magiczne miasto Lwów.

Nie sposób zapomnieć piękna łyczakowskiego cmentarza, miejsca pochówku wybitnych rodaków, takich jak Maria Kopnicka, Gabrieli Zapolska i wielu, wielu innych. Przejmujący obraz cmentarza orląt lwowskich, pięknych kamienic, pałaców, to wzruszało i ścisnęło za serce. No i wreszcie Wały Hetmańskie, z bajkową wręcz Operą, z drugiej zaś strony z pomnikiem wieszczki Adama Mickiewicza.

Piękna pogoda, posiłki w eleganckiej restauracji, smaczne lwowskie lody, dobry humor i zabawa. Najbardziej ważne jednak w tym wszystkim miało dopiero nadejść. Najpierw koncert w katedrze polskiej, a w następny dzień śpiewanie w kościele u świętego Antoniego, na uroczym i w przeszłości bar-

dzo zawadiackim Łyczakowie.

Możliwość wystąpienia w takich bardzo szczególnych przecież miejscach, to dla nas wszystkich wielki dar i zarazem zaszczyt. Nasze dzieci wręczając maskotki swoim lwowskim rówieśnikom, głośny okrzyk starszej kobiety tuż po koncercie „Niech żyje Polska Ojczyzna nasza”, to wszystko zapada w pamięć, z pewnością na długo.

Po powrocie zaprezentowaliśmy się z tym samym repertuarem w klasztorze w Borku Starym, a następnie w tyczyńskim kościele.

Korzystając z okazji, dziękujemy wszystkim ludziom dobrej woli, członkom i sympatykom naszego Stowarzyszenia, dzięki którym nasz pobyt na Kresach doszedł do skutku. Specjalne podziękowania kierujemy do Gminy Tyczyn za pomoc finansową (w ramach zadania „Wspieranie działań na rzecz profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków w środowisku dzieci i młodzieży”), do Urzędu Marszałkowskiego w Rzeszowie oraz Starostwa Powiatowego w Rzeszowie za wsparcie rzeczowe naszego przedsięwzięcia.

Rodzicom naszych artystów wyrażamy wielkie uznanie i gratulujemy im także wspaniałych pociech. Bez tych mądrych młodych ludzi Sancta Musica byłaby co najwyżej tylko pustą nazwą.

„Tarnica...”

Ciąg dalszy ze str. 15.

Tarnica stanowi najbardziej atrakcyjny punkt widokowy w polskich Bieszczadach. Oprócz wspaniałej panoramy najbliższych grzbietów polskiej części Bieszczadów, w pogodne dni można dostrzec szczyty: Pikuja (1409) – najwyższego szczytu całych Bieszczadów, Ostrej Hory, Połoniny Równej, Holicy, Połoniny Borżawy, Beskidów Skolskich, a przy dobrej widoczności dalekie szczyty Gorganów.

W rejon tych najwyższych gór prowadzą pieszne szlaki turystyczne. Jednym z nich jest końcowy odcinek Głównego Szlaku Beskidzkiego czerwonego biegnącego z Ustronia do Wołosatego. Przez teren Bieszczadzkiego Worka wiedzie on z Ustrzyk Górnych przez Szeroki Wierch na przeł. 1275 m n.p.m. pod Tarnicą. Dalej szlak ten przechodzi przez Przełęcz Goprowską (1160) na Halicz oraz Rozsypaniec do Przełęcz Bukowskiej. Ostatni odcinek niestety prowadzi starą drogą asfaltową do Wołosatego. Całość szlaku przebiega przez wido-

kowe bieszczadzkie połoniny. Kolejną trasą godną odwiedzenia jest odcinek szlaku niebieskiego z Rzeszowa do Grybowa, który prowadzi z Wołosatego bezpośrednio na przełęcz pod szczytem Tarnicy, a następnie biegnie w kierunku Bukowego Berda i do Pszczelin – Widełek. Od tego szlaku istnieje też możliwość zejścia do Mucznego krótkim szlakiem koloru żółtego. Z przełęczy na szczyt prowadzi boczny szlak koloru żółtego, który umożliwia nam zdobycie szczytu Tarnicy. Wspominając o szlakach turystycznych, trzeba wspomnieć o ścieżkach przyrodniczych wyznakowanych przez Bieszczadzki Park Narodowy. A mianowicie: ścieżka „Orlik Krzykliwy” (Wołosate – Tarnica), ścieżka „Salamandra” (Ustrzyki Górne – Wołosate), ścieżka „Górnego Sanu” (Bukowiec – Przeł. Użocka), ścieżka „Ustrzyki Górne – Szeroki Wierch”.

Na podstawie:

„Bieszczady – przewodnik” – oficyna wydawnicza Rewasz 2002 r.

„Tygodnik Sanocki” nr 39;

„Tygodnik Sanocki” nr 17(422) 28.04.2000 r. A. Strzelecka, J. Ziobro; Tekstu Zygmunta Solarskiego, zamieszczonego w wydanej w 1998 r. publikacji „50 Lat Oddziału Miejskiego PTTK w Rzeszowie”.

Rodzina i wychowanie

Część II. Nieświadome prowokowanie złego zachowania

Każdy rodzic wie, że wszystkie dzieci chcą skupić na sobie uwagę. Zdarza się to również poprzez złe zachowanie. Dzieci uwielbiają, kiedy je chwalimy, z drugiej strony, wolą raczej być przez nas skrzykane i pouczone niż zignorowane.

Niestety, rodzice często dają się porwać wirowi spraw życia codziennego i zapominają chwalić swoje dzieci, gdy te zrobią coś dobrego. Częściej jednak zauważymy złe zachowanie. Efekt jest taki, że dzieci świadomie zaczynają się źle zachowywać, by skupić na sobie, choć przez chwilę uwagę rodziców.

Aby zwiększyć skuteczność swoich działań musimy szukać pozytywnych zachowań u swoich pociech, a potem nagradzać je pochwałą. Wydaje się to proste, ale ciągle pamiętanie o tym wymaga dużego wysiłku. Łatwo jest wpaść w pułapkę *niewywołania wilka z lasu* i niemówienia niczego w przypadku akceptowanego przez nas zachowania dziecka.

Nagradzanie za właściwe postępowanie naprawdę się sprawdza. Żeby osiągnąć lepsze wyniki, pochwały rodziców muszą być skierowane na konkretne zachowania, a nie na te, które można opisać ogólnym stwierdzeniem. O wiele lepiej jest powiedzieć *Dziękuję, że otworzyłeś mi drzwi* niż *Dzisiaj byłeś grzeczny*. Musimy nauczyć się wzmacniać brak zachowania negatywnego. Innymi słowy, jeśli dziecko zachowuje się w nieodpowiedni sposób, rodzice powinni chwalić je wtedy, gdy nie przejawia takiego zachowania. Dobrym przykładem może tu być mój syn. Doskonale wiemy, jak małe dzieci potrafią przeszkadzać podczas rozmowy przez telefon. Mój kilkuletni syn nie był pod tym względem wyjątkiem. Im częściej mówiłam, aby poczekał, aż zakończę rozmowę, tym bardziej dokuczał. Nie minęło wiele czasu, a uświadomiłam sobie, że zwracając na niego uwagę, nagradzam jego złe zachowanie. Postanowiłam to zmienić.

Pewnego dnia zadzwonił telefon, a połączenie okazało się pomyłką. Dominik nie miał wystarczająco dużo czasu, by zareagować. Od razu skorzystałam z tej okazji i powiedziałam, jak bardzo doceniam fakt, że pozwolił mi spokojnie porozmawiać. Zaskoczenie na jego twarzy i pojawiający się po chwili uśmiech pamiętam do dziś. Rezultat mojego działania był taki, że kiedy następnym razem zadzwonił telefon, mój syn wdrapał mi się na kolana i spokojnie poczekał do końca rozmowy. Pochwalałam go i od tej pory przestał mi przeszkadzać podczas rozmów telefonicznych. Ułatwiając dziecku skupienie na sobie naszej uwagi poprzez odpowiednie zachowanie, wybieramy najbardziej efektywny sposób zwiększania liczby zachowań pożądanых i zmniejszania niepożądanych. Działa to po prostu o wiele lepiej niż zwracanie uwagi na dziecko tylko wtedy, gdy się źle zachowuje. Takie podejście ma jeszcze dodatkową zaletę, a mianowicie zwiększa w dziecku poczucie znajomości rzeczy, pewność siebie, samoocenę i motywację, by dobrze się sprawować.

Reasumując. Należy pamiętać, że dzieci wymagają uwagi! Uwaga jest dla nich nagrodą! Jako rodzic masz możliwość wyboru, czy skupić się na dobrych zachowaniach dziecka i nagradzać je, czy kłaść nacisk głównie na złe zachowania. Na początku będzie to wymagało wysiłku z twojej strony, aby zmienić przedmiot uwagi, ale to się opłaci. Będiesz miał poczucie większego spełnienia i zdrowsze, szczęśliwsze dziecko.

Sen to zdrowie

Jestem zdrowy, ale mocno niewyspany. Ale kto zwraca uwagę na taki drobiazg. Tymczasem problemy ze snem to poważny problem. Tym groźniejszy, że większość z nas go lekceważy.

Ile wynosi norma snu dla człowieka? To zależy. Noworodek przesypia do 18 godzin w ciągu doby, a roczne dziecko - około 14. Statystyki mówią, że sen większości dorosłych trwa między 6 godzin 15 minut a 8 godzin 45 minut. Jednak indywidualne rozbieżności są tak duże, że jedyną sensowną odpowiedzią na pytanie *Ile należy spać?* jest: *Tyle, żeby się wysypiać*. Nie warto się stresować, że nie przesypiamy przepisanych ośmiu godzin, skoro taka ilość snu nie jest nam potrzebna. I dlatego właśnie specjaliści od leczenia bezsenności podkreślają, że sygnałem do szukania pomocy nie powinna być długość snu. Najważniejsze jest subiektywne odczucie pacjenta, który się nie wysypia.

Dla diagnozy ważne jest, od jak dawna ciągnie się problem. Jeśli kłopoty ze snem trwają kilka nocy i są spowodowane na przykład pracą zmianową to mówimy o bezsenności przygodnej. Niekiedy zaburzenia mogą się przeciągnąć - na przykład gdy trudno nam przyzwyczaić się do nowego miejsca lub gdy cierpimy na długotrwały stres. Następna jest bezsenność krótkotrwała, która trwa do miesiąca i łatwo można określić, co ją spowodowało - utrata pracy, kłopoty rodzinne, śmierć kogoś bliskiego.

Uczucie ciągłego niewyspania może mieć kilka przyczyn. Zdarzają się problemy z zasypianiem, z utrzymaniem snu (częste wybudzenia) i zbyt krótki sen. Czasami zdarzają się także zaburzenia rytmu dobowego. Cierpiący na nie ludzie czują potrzebę snu w zupełnie innych godzinach, niż wynikałoby to z układu dnia i nocy (i nie chodzi tu o poobiednią drzemkę).

Poszukiwania źródła bezsenności warto zacząć od najprostszych przyczyn. Może łóżko jest za małe albo materac zbyt twardy? W pokoju jest za gorąco? Chrapący partner także może nam przeszkadzać.

Co robimy, gdy sen nie nadchodzi mimo kilkuset policzonych baranów? Najczęściej sięgamy po leki nasenne. Co piąty Polak po trzydziestce przynajmniej raz w miesiącu korzysta ze środków ułatwiających zasypianie. Tylko że takie metody można stosować doraźnie i przez krótki czas. Pomogą przy doraźnych problemach ze snem lub ułatwią przerwanie bezsenności ciągłej. Ale żadne leki nie rozwiążą problemu bezsenności przewlekłej, są jedynie środkiem wspomagającym rozwiązanie problemu. Człowiek musi się na nowo nauczyć spać.

Co robić, by zasnąć:

- * weź wieczorem ciepłą (ale nie gorącą) kąpiel,
- * nie przejadaj się, nie próbuj zasypiać, czując głód,
- * przed snem wywietrz sypialnię, śpij przy otwartym oknie,
- * zadbaj, by twoje łóżko było wygodne,
- * unikaj forsowania się późnym wieczorem,
- * kładź się i wstawaj o zbliżonej porze,
- * zasypiaj gdy czujesz senność, nie idź do łóżka na siłę,
- * niektórym pacjentom pomaga sama świadomość, że lek jest w zasięgu ręki. To pomaga w odstawianiu środka. Jeśli czujesz, że rezygnacja z tabletki to dla Ciebie zbyt trudne - połóż ją w zasięgu wzroku np. na nocnym stoliku i spróbuj zasnąć. W razie czego możesz zawsze po nią sięgnąć.

ANNA PONDO

Czytajmy etykiety

W poprzednich artykułach wiele uwagi poświęcałam oznakowaniom na żywności. Dziś kolejny artykuł jest kontynuacją tego tematu. Postaram się zwrócić uwagę Państwa na substancje dodatkowe, które

„kryją” się pod tajemniczymi oznakowaniami „E”, które widnieją niemal na każdym opakowaniu produktu żywnościowego. Niewiele z nas wie jednak, czym są i jaki wpływ wywierają na nasze samopoczucie i zdrowie.

Każdy produkt spożywczy musi mieć atrakcyjny wygląd, smak i aromat. Ważne jest też, aby smakował przy następnym zakupie tak samo. Dla konsumentów istotna stała się także trwałość, łatwość przygotowania i przechowywania kupowanej żywności. Dla zapewnienia tych wszystkich cech podczas procesu technologicznego niezbędne jest właśnie stosowanie substancji dodatkowych – „E”.

Co to są substancje dodatkowe?

Są to substancje chemiczne w sposób zamierzony dodawane w ściśle określonych ilościach do żywności podczas jej wytwarzania. Nie mogą one być używane przez producenta w dowolny sposób. Każda substancja chemiczna dodawana do żywności przechodzi przez ocenę ekspertów Światowej Organizacji Zdrowia, która ustanawia normy dla każdego dodatku, w jakiej ilości może być bezpiecznie dodany do produkcji, nie stanowiąc przy tym zagrożenia dla zdrowia ludzi. W Unii Europejskiej stosuje się numerację substancji dodatkowych dozwolonych do stosowania w żywności. Każda substancja ma swój symbol „E”. Składniki oznaczone w ten sposób mogą być pochodzenia naturalnego lub identyczne z naturalnymi i syntetyczne.

Składniki dodatkowe według numeracji „E”:

E-100 do E-180 Barwniki
E-200 do E-296 Konserwanty
E-300 do E-380 Przeciwwutleniacze, synergenty
E-400 do E-472 Emulgatory, stabilizatory, zagęstniki, regulatory kwasowości
E-500 do E-587 Dodatki przetwórcze
E-620 do E-640 Substancje wzmac-

niające smak
E-901 do E-914 Środki nabłyszczające
E-950 do E-967 Słodziki
E-1100 Enzymy
E-1400 Skrobie modyfikowane

Do przedłużenia trwałości stosuje się konserwanty, które zapobiegają mikrobiologicznemu psuciu się żywności.

Chemiczne środki konserwujące zmniejszają ryzyko zatrucia pokarmowych.

Dzięki barwnikom można zwiększyć atrakcyjność wyrobu. Udowodniono, że decyzje co do smaku pożywienia podejmujemy również na podstawie barwy. Barwa produktu żywnościowego jest bardzo ważna, bo sugeruje klientowi zapach i smak jedzenia.

Substancje stabilizujące, takie jak: **glicerol i sorbitol** utrzymują np. odpowiednią wilgotność gumy do żucia czy nadzienia z wiórków kokosowych w ciastkach.

Substancje zapobiegające zbrylaniu dodaje się m.in. do cukru pudru, śmietanki do kawy w proszku, zup i sosów w torebkach.

Bezpieczna ilość, jaka jest ustalana dla każdego dodatku, oceniana jest na podstawie aktualnej wiedzy. Z upływem czasu może się okazać jednak, że dawki, które do tej pory były bezpieczne, są szkodliwe. Dodatkowo następuje kumulacja w organizmie substancji pochodzących z różnych źródeł.

Do niedawna znane nam wszystkim zupki zalewane gorącą wodą w kubkach robiły furorę. Sięgali po nie pracownicy dorośli, pochłonięta nauką młodzież i mamy, które często serwowały takie właśnie posiłki swoim bliskim. Na szczęście kampanie promujące zdrowe żywienie nagłośniły ten problem, uświadamiając klientom, że kupując tego rodzaju produkty płacą za „chemię”, której w żadnym wypadku nie powinno się podawać kobietom w ciąży i dzieciom. Podobnie rzecz się ma z rosółkami w kostkach, zupami i sosami w proszku.

Na dodatki do żywności powinni uważać przede wszystkim alergicy oraz ci, którzy wśród swych najbliższych krewnych (rodzice, rodzeństwo) mają osoby nękane uczuleniami. Dodajmy, że skłonność do alergii jest dziedziczna. Naukowcy donoszą o coraz częstszych przypadkach reakcji uczuleniowych wywołanych np. przez żółtopomarańczową tartrazynę (E102) i różową koszenilę (E120). To barwniki, które nadają piękne kolory np. galaretkom, napojom i jo-

gurtom. Reakcje uczuleniowe na te substancje objawiają się najczęściej pokrzywką, wysypką oraz przekrwieniem błon śluzowych. Koszenila może też nasilać objawy astmy. W połączeniu z benzoanem wpływa na nadmierną aktywność dzieci.

Niestety, to nie koniec rankingu substancji dodatkowych, które każdego dnia znajdujemy w naszym pożywieniu. Do pozostałych, o których nie sposób zapomnieć należą:

siarczyny - to środki konserwujące stosowane szeroko w przemyśle winiarskim, piwowarskim i przy produkcji napojów owocowych. Należą do nich: dwutlenek siarki (E220), siarczyn sodu (E221), wodorosiarczyn sodu (E222), disiarczyn sodu (E223), disiarczyn potasu (E224), siarczyn wapnia (E226), wodorosiarczyn wapnia (E227) i wodorosiarczyn potasu (E228). U osób cierpiących na astmę mogą one nasilać problemy związane z oddychaniem;

glutaminian sodu - jest aminokwasem naturalnie występującym w mięsie i jego przetworach oraz w nabiale. Używany jest, jako wzmacniacz smaku (E621) w wielu daniach gotowych i w kuchni orientalnej. Posądza się go wywołanie bólów głowy, żołądka i pokrzywki. Dolegliwości te nazywane są „syndromem restauracji chińskiej”, gdyż właśnie w Chinach i są używane w bardzo dużych ilościach, z uwagi na to, że podnoszą walory smakowe serwowanych potraw;

aspartam - to kontrowersyjny słodzik (E951), często używany przez osoby będące na diecie odchudzającej lub chorych na cukrzycę. Jest substancją prawie 200 krotnie bardziej słodsza niż cukier przy niemal zerowej kaloryczności.

Ciąg dalszy w kolejnym numerze GT

Numer 10. Głosu Tyczyńska

- ukaże się z datą **2 października 2011 r.**
- termin składania tekstów upływa **20 września br.**

Teksty można przysyłać e-mailem na adres redakcji **glostycznia@tyczyn.pl** lub składać osobiście w siedzibie redakcji: **Urząd Miejski w Tyczynie, pok. 24.**

Nie(dobre) kino według Rafała Kaplity

KRET

reż. Rafael Lewandowski

Filmy, w których przeszłość rzuca się cieniem na teraźniejszość mało kiedy zaliczyć można do rodzaju optymistycznych i lekkich. Jeśli historia filmowa cofa się w czasie, to na ogół po to, aby odkryć mroczną tajemnicę czy wyjaśnić tragedię, która właśnie się wydarzyła. Filmowa przeszłość dotyczy więc na ogół wydarzeń, o których bohaterowie pragnęliby zapomnieć i nigdy więcej nie wracać. Film Rafała Lewandowskiego jest opowieścią o chwilach, o których lepiej byłoby w ogóle nie wiedzieć.

Jego bohaterem jest Zygmunt Kowal – człowiek, który swoje już przeżył i teraz, jako wdowiec, ojciec i dziadek zarazem, pracuje ciężko, aby jego najbliższym żyło się jak najlepiej. Nie jest mu łatwo, ale jakoś sobie radzi, importując z Francji używane ubrania dla tzw. *szperaczów*. Kowal, jako troszczący się o swoje pociechy mężczyzna jest człowiekiem lubianym, budzącym zaufanie i szanowanym. Jak się jednak okazuje – do czasu. Jako jeden z czołowych działaczy Solidarności zostanie zaskakująco posądzony o niegdysiejszą współpracę z SB. Zaskakująco dla jego bliskich, jak i samego widza.

W pierwszej fazie fabuła *Kreta* wprowadzi na myśl inny film, który kilka lat temu wyreżyserował Michał Rosa. Bohaterowi jego *Rysy*, granemu przez Krzysztofa Stroińskiego, także po latach, przypięto etykietkę byłego współpracownika SB, mającego dopuścić się w przeszłości czynów pełnych podłości.

Jego uporządkowane dotąd życie zostaje wywrócone do góry nogami i choć

wina nie zostaje mu ostatecznie udowodniona, to świeżo powstała skaza na jego dobrym imieniu, związku, jaki tworzy z żoną Joanną, a także zaufaniu, jakim małżonkowie się wzajemnie darzyli, wydaje się być nie do zatarcia.

Film Rosy pokazuje w jaki sposób podejrzenie może zniszczyć człowiekowi życie. W tej relacji *Kret* Lewandowskiego posuwa się o krok dalej, ponieważ demaskuje prawdziwą przeszłość bohatera. Pomimo, że nie chce się temu wierzyć, Zygmunt Kowal rzeczywiście okazuje się byłym agentem o pseudonimie operacyjnym *Kret*, który, jako solidarnościowiec z wielkim autorytetem, pełnił jednocześnie funkcję wywiadowczą na zlecenie SB.

Jeszcze jedna różnica pomiędzy filmem Lewandowskiego a Rosy polega na tym, że jego bohater (bardzo dobrze zagrany przez Mariana Dzięziela) zostaje ostatecznie zrehabilitowany. Jest bowiem człowiekiem, który na rozgrzeszenie zasłużył.

Film Lewandowskiego stanowi opowieść nie tyle o fragmencie polskiej historii, jej bohaterach i antybohaterach z okresu stanu wojennego, co próbę skonfrontowania tejże historii z dzisiejszą rzeczywistością.

szą rzeczywistością. *Kret* jest zapytaniem o to, czy nasze myśli powinny posiadać zakotwiczenie w wydarzeniach z przeszłości, czy wręcz przeciwnie – winny się od niej zdecydowanie oderwać. Filmowa odpowiedź na to pytanie jest możliwa dzięki postaci Pawła – syna Zygmunta, który prowadzi wspólnie z ojcem *ciuchowy interes* i który stan wojenny pamięta jedynie z opowiadań. Paweł nie patrzy wstecz, Paweł spogląda w przód, z nadzieją i bez uprzedzeń.

Dzięki niemu przesłanie tego filmu jest głośne i zdecydowane.

Pytanie jednak czy satysfakcjonujące?

Impresje poetyckie

Księżycowy ogród

Dobry wieczór, kwiatuszk
z księżycowego ogrodu,
kwitnący po ciemku
w zimnym świetle księżyca.

Z tej, a może nie z tej
ziemi jesteś.
Za horyzontem groźna
czern kosmosu.

Wołasz mnie na kwiatowe
Pola Elizejskie.
Chciałam iść.
Księżyc ostrzegł:
Stąd nie ma powrotu.

Z liściem w ręce

Stanę przed Tobą
z symetrycznym do mego serca
liściem —
zielonym votum drzewa,
które dziękuje Ci
za ocalenie.

Fenolową łzę
poczętą pod kryształową
powieką źródła
oddam do Twojej
niebieskiej analizy.
— Ocal — poproszę
ostatniego ptaka,
bo tłuste samoloty
już nam jedzą z dłoni.

A potem zawołam ile sił
w niedotlenionych płucach:
— Niech zstąpi duch Twój!...

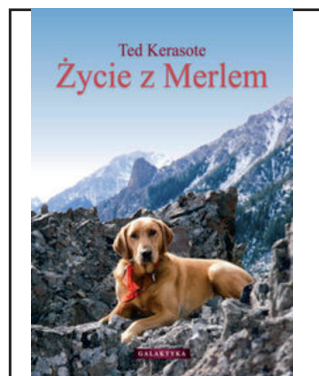
Zerwie się wichur...
Lecz czy odnowisz
oblicze Ziemi?

Stanisława KOPIEC

– poetka, animatorka kultury, laureatka wielu prestiżowych nagród literackich m.in. Nagrody literackiej im. Stanisława Piętaka (1987) oraz nagrody rzeszowskiego oddziału ZLP Złote Pióro (1997). Opublikowała następujące tomiki poezji: *Niebieska wieś*, *Spod znaku Anny*, *Osty i róże*, *Znak wzruszenia*, *Wielki wóz*, *Seans serdeczny*, *Nie bój się róży*, *Ptasi mszał* oraz cztery zbiory wierszy dla dzieci *Gospodyni mucha: bajeczki dla córeczki*, *Pokój dziecięcy*, *Czarodziej*, *Śliwka i wisienka*.

Opracował: ADAM JANIEC

Życie z Merlem Teda Kerasote'a to fascynująca książka o przyjaźni człowieka z psem. Autor w wieku 41 lat znalazł 10-miesięcznego szczeniaka Merla na pustyni w amerykańskim stanie Utah. Ta swego rodzaju autobiografia przedstawia 13 lat aktywnego życia Teda i Merla – ich piesze i narciarskie wypady w góry, polowania na ptaki i na jelenie.

Kerasote rysuje sylwetkę psa niezwykle oddanego i wier-

nego, ale chadzącego swoimi drogami. Autor opisuje też zabawne „wybryki” swojego pupila, które sprawiają, że czytelnik podczas lektury uśmiecha się sam do siebie. Bo przecież nawet najlepiej ułożony i posłuszny pies pozostanie psem, który kocha zabawę, bieganie i ... odwiedzanie sąsiadów.

Książka jest przeplatana „fachowymi” informacjami m.in. na temat, rozwoju psów, ich psychiki (!) i fizjologii. Kerasote przytacza wiele wyników badań nad psami oraz opinii licznych weterynarzy, które dotyczą opieki nad tymi zwierzętami. Wiele osobistych spostrzeżeń autora – który bardzo wnikliwie przyglądał się swojemu pupilowi – stanowi odzwierciedlenie przytaczanych w tekście wypowiedzi lekarzy.

Życie z Merlem nie jest jednak kroniką przyjaźni, jaką niektórzy czytelnicy mogą znać z równie interesującej powieści **Marley i ja** J. Gregana. Te dwie pozycje książkowe łączy jedynie temat: życie z psem, wzajemna miłość, szacunek i oddanie. **Życie z Merlem** to historia Teda – samotnika, *singla* oraz psa kochającego wyprawy w góry i jeleninę. **Marley i ja** – jak pamiętamy – to zapis życia rodziny Groganów i ukochanego labradora, który najbardziej bał się zostać sam w domu podczas burzy. Tym, co łączy jeszcze obie książki jest niezwykle wzruszające zakończenie...

Serdecznie polecam oba tytuły!

AGNIESZKA JANDA

TOMASZ CHLEBEK

EPIZOD - impreza łamiąca stereotypy

Wszystko zaczęło się w 2005 roku – chłopcy z Watahy trenujący break dance zapytali nas (ZMW), czy nie moglibyśmy zorganizować w Tyczynie turnieju. Pomysł od razu przypadł nam do gustu, dlatego zabraliśmy się za przygotowania. Imprezę koordynowali Tomek Chlebek i Maciek Gulak, którzy opracowali plakat, zaprosili jury, znaleźli DJa i prowadzącego. To im zawdzięczamy też nazwę imprezy - **Prolog**. Turniej, który miał duży zasięg, zebrał pozytywne opinie, dlatego postanowiono, że będzie kontynuowany. Skoro odbył się **Prolog**, następnie powinien odbyć się **Epizod** – stąd nazwa kolejnych turniejów.

Z roku na rok przybywa tancerzy oraz regularnie wzrasta poziom zawodów. **Epizod** stał się rozpoznawalną imprezą w całej Polsce ze względu na świetną atmosferę, dobre przygotowanie turnieju, który stale się rozwija. **Epizod IV** ściągnął do Tyczyny ponad 100 chłopców oraz 5 dziewcząt, których występy oglądało ponad 1000 osób. Warto zaznaczyć, że zarówno widzowie, jak i uczestnicy nie płacą ani za udział, ani za wejście na turniej, a to nie często się zdarza.

Break dance to forma taneczna dzięki, której młodzież może ciekawie spędzać wolny czas. **Epizody** przełamują ste-

reotypy, że ci, co mają *luźne spodnie* to na pewno jacyś wandalie, kibole, czy ktoś w tym stylu. Tak naprawdę ci ludzie spędzają wiele godzin na treningu, aby doskonalic swój warsztat i po 2-4 godzinach dziennie takiego *relaksu* nie przychodzą im do głowy żadne głupie pomysły.

W tym roku planujemy organizację już piątej odsłony turnieju – pierwszy raz będziemy gościli tancerzy zza granicy. Stało się tak dlatego, że pozyskaliśmy fundusze w ramach Programu Współpracy Województwa Podkarpackiego z organizacjami pozarządowymi. Aktualnie jesteśmy na etapie przygotowań do turnieju, mamy już Prowadzącego – MC Dolar, który jest jednym z najlepszych freestylewców w Polsce oraz DJ Scream (Ukraina) jeden z najlepszych DJ-ów w tej części Europy. W jury zasiadają: BBoy Apache (South Front/Ukraina), BBoy Rafson (Battle Tribe/Polska) oraz BBoy Special (Węgry – czekamy na potwierdzenie).

Uruchomiliśmy profil naszego turnieju na facebooku oraz pracujemy nad pozyskaniem jak największej liczby sponsorów. Wiemy już, że patronatem medialnym obejmie nas Radio ESKA, rozmawiamy też z gazetą *Nowiny* i TVP Rzeszów. 1 października 2011 r. będzie wspaniałym tanecznym wydarzeniem w Tyczynie! Jako organizatorzy zapewniamy, że zrobimy wszystko, co w naszej mocy, aby ten Turniej był najlepszym w historii!

Już dziś serdecznie zapraszamy!

SPEAKER

Kursy Języka Angielskiego Bartosz Kusy

zaprasza na kursy językowe w roku szkolnym 2011/12

- * dla dzieci, młodzieży i dorosłych
 - * wszystkie poziomy zaawansowania
 - * przygotowanie do egzaminu gimnazjalnego i matury
 - * zajęcia z nastawieniem na konwersację
 - * małe grupy, niskie ceny, płatność w miesięcznych ratach
- NOWOŚĆ:** możliwość zorganizowania zajęć z języka niemieckiego

UWAGA! Nowa lokalizacja: Tyczyn, ul. Tycznera 2A (obok parku)

Wrzesień: nabór, testy kwalifikacyjne dla nowych klientów, kursy startują 3 października

W przygotowaniu oferta nowego
Niepublicznego Przedszkola
Językowo-Ekologicznego w Tyczynie

„Wesołe Misie u SPEAKERA”

Start: wiosna 2012

Informacja o kursach i przedszkolu: tel. 693 542 900, (17) 22 93 610 lub osobiście od 26 września w nowej siedzibie.

Rozlewnia wód mineralnych

„Rzeszowianka”

oferuje

**naturalną wodę mineralną gazowaną,
lekko gazowaną i niegazowaną
oraz napoje gazowane o różnych smakach
w opakowaniach:**

* 0,33 l butelka szklana

* 0,5 l, 1, 5 l, 5 l -butelka pet

Biuro Sprzedaży Borek Stary 333
tel.(17) 22-98-089 lub (17) 22-98-090
e-mail: sprzedaz@rzeszowianka.pl

**RZESZOWIANKA -
TWOJA DO DOMU!!!**

Zapraszamy do współpracy klientów
indywidualnych i firmy
Dostawa w 24h.

Mieszkańcy Tyczyna i okolic

Centrum Lingwistyczno-Kulturowe w Tyczynie

CLK Tyczyn proponuje:

1. Kursy języka angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, na różnych poziomach zaawansowania, przygotowanie do matury i egzaminów na certyfikaty językowe. Egzaminami przeprowadzamy w naszej placówce.
2. Specjalistyczne kursy językowe dla pracowników samorządów przygotowujące do egzaminów na certyfikaty językowe wg art. 24 ust. 7 i 29 ustawy z 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (DzU z 2008 r. nr 223, poz. 1458 z późn. zm.).
3. Organizację kursów językowych wg zapotrzebowania (pod warunkiem zgłoszenia się grupy min 10 osób).
4. Doradztwo i szkolenie w zakresie technik zdawania egzaminów językowych, symulacje egzaminów, ocena poziomu przygotowania do egzaminów. Ponadto wsparcie w rozwijaniu umiejętności samodzielnego kształcenia się World-Class przy pomocy Internetu.
5. Organizację konkursów i olimpiad językowo-kulturowych dla młodzieży. Wspieramy talenty - zwycięzca olimpiady otrzymuje prawo do bezpłatnego szkolenia się w naszej szkole przez rok.
6. Spotkania z ciekawymi native spikerami. Wymiany home-swap (międzynarodowe wymiany z zakwaterowaniem w domu obcokrajowca). Konsultacje i skierowania au-pair.
7. Dla osób zaczynających karierę zawodową szkolenia z zachowywania się i radzenia sobie na rozmowach kwalifikacyjnych. Pomoc w przygotowywaniu CV i listów intencyjnych. Symulacje rozmowy kwalifikacyjnej.
8. Dla przedsiębiorców doradztwo w poszukiwaniu i nawiązywaniu kontaktów z partnerami zagranicznymi. Tłumaczenia w językach angielskim, niemieckim, rosyjskim, ukraińskim, słowackim, czeskim, węgierskim.

Przed podjęciem decyzji o przystąpieniu do kursu zapraszamy do nieodpłatnego udziału w jednej lekcji. Co miesięczne raporty frekwencji i postępów uczniów do lat 18. **Cena 1 godziny lekcyjnej 13 zł.** Ilość godzin w tygodniu uzależniona jest od wieku i poziomu grupy. Czas zajęć w terminie dogodnym dla grupy.

Rozpoczynamy już 19 września 2011 r.

Zniżki rodzinne: druga osoba – 25%, trzecia osoba -50%.

Klient, który przekona nas, że cena jest zbyt wysoka otrzyma 20% zniżki.

Nasi nauczyciele są egzaminatorami maturalnymi ze stażem pracy w szkołach i uczelniach wyższych.

Nadzór metodyczny i doradztwo prowadzi dr Anatol Szewel.

Informacje można uzyskać już od 29 sierpnia br. pod nr. tel. 691 527 882 lub w biurze przy ul. Św. Krzyża 12 (budynek byłego Sądu Grodzkiego II piętro) w godz. 14-19 .

Zapraszamy

OGŁOSZENIA

Sprzedam działkę o pow. 28 arów Tyczyn - Zagrody.
Tel. (17) 22-99-727

Sprzedam działkę o pow. 67 arów, Tyczyn - Rudawki.
Cena do uzgodnienia.
Tel. (17) 86-23-775 lub (17) 86-57-841

Sprzedam działkę o pow. 18 arów w centrum Tyczyna.
Tel. (17) 862-19-81

Usługi geodezyjne: mapy, pomiary, tyczenia.
Tel. (17) 22-91-862, 692-507-451

Usługi minikoparką „LYBRA”
Tel. 609-631-535

WYSTROJE:

- * sal weselnych, kościołów,
- * samochodów,
- * bukiety ślubne i inne.

Tel. 728-375-777

DIVA

Pracownia krawiecka oferuje:

- * szycie sukien ślubnych i wieczorowych
- * czyszczenie oraz naprawę.

Tel. 668-998-176

KOREPETYCJE - angielski (nauczyciel)
Tel. 605-990-416

Sklep „DAMERS”

Tyczyn, ul. Strażacka 1
(obok Apteki przy kościele)
tel. (17) 22-91-530

ZAPRASZAMY:

od pon. do piątku 9.00-17.00,
każda sobota 9.00-14.00.

Oferujemy:

- zegarki Casio, Fuji, Q&Q, Vector, Perfect,
- zegary, budziki, radiobudziki, barometry, kalkulatory, latarki,
- filmy, albumy, ramki, oprawa obrazów,
- baterie, akumulatory, kasety audio-video, płyty CD-R, DVD-R,
- sprzęt wędkarski, przynęty, zanęty, akwarystyka, zoologia,
- usługi zegarmistrzowskie, paski, bransolety, wymiana baterii,
- optyka okularowa – realizujemy recepty, okulary polaryzacyjne,
- wyrabianie pieczętek, wizytówki, graweron,
- ekspresowe dorabianie kluczy mieszk. i samoch., kłódki, breloczki,
- usługi foto: zdjęcia analog. 9x13 – 0,29 zł, cyfr. 10x15 – 0,39 zł
- przegrywanie kaset VHS, DV ↔ DVD

NISKIE CENY, GWARANCJE, FAKTURY VAT

OGŁOSZENIA

Telefoniczna Informacja
Gospodarcza 194-34
Medyczna 194-39

szukasz informacji...
zadzwoń do „r-BIT-u”

AUTO-GAZ PROMOCJA!!!

CAR-GAZ

SEKWENCJA OD
1900ZŁ

MONTAŻ INSTALACJI GAZOWYCH, NAPRAWA, REGULACJA,
serwis. Auto-Alarmy, GPS, CB-Radia, Centralne Zamki. Sekwencja od
1900 zł. Rabaty przy większych zamówieniach.
Tyczyn, ul. Partyzantów 14, t. 796-310-941

(Kr-0621)

NZOZ

Centrum Rehabilitacyjno-Medyczne

REH-MEDIO

w Tyczynie, ul. Orkana 5,
Tel. 17 866 15 10

ŚWIADCZENIA KONTRAKTOWANE PRZEZ

NFZ

Narodowy Fundusz Zdrowia

ZAKRES ŚWIADCZEŃ:

- **PORADNIA REHABILITACYJNA**
skierowanie od lekarza rodzinnego lub specjalisty
- **ODDZIAŁ REHABILITACJI DZiennej**
(15 dni zabiegów po 5 dziennie) - skierowanie od lekarzy:
rodzinnego, ortopedy, reumatologa, neurologa i rehabilitacji
medycznej
- **PRACOWNIA FIZJOTERAPII**
(kinezyterapia, fizykoterapia, masaże)

CZYNNE: PN- PT 10.00-18.00

www.rehmediq.pl

GŁOS TYCZYNA

- miesięcznik. Redaguje Kolegium w składzie: **Alicja Kustra** - redaktor naczelny, **Zofia Matys**, **Agnieszka Gulak**, **Ewa Kocur**, **Elżbieta Domino**, **Agnieszka Rożek-Janda**, **Tomasz Chlebek**, **Bogusław Sowa**, **Adam Janiec**.

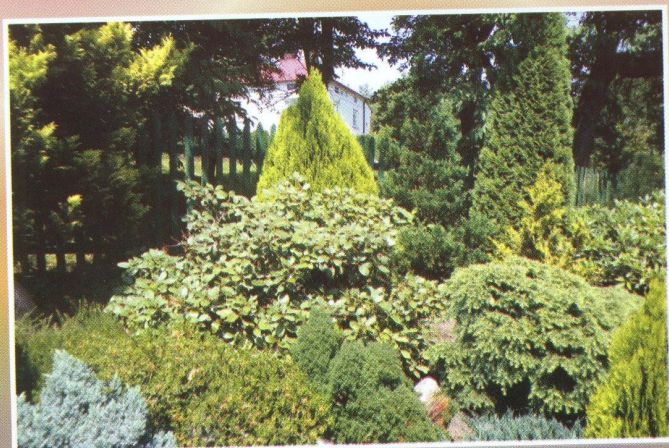
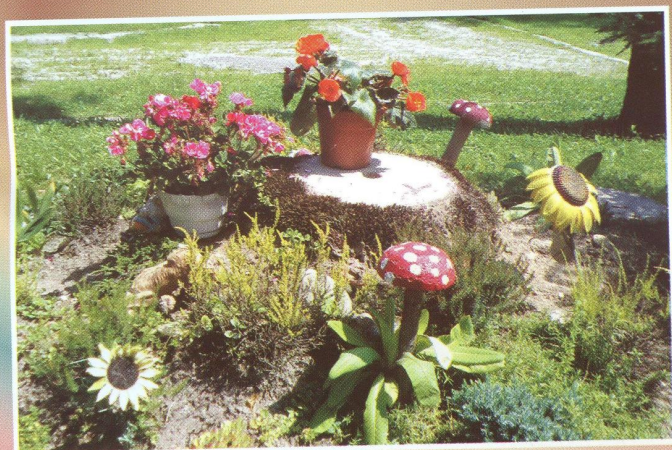
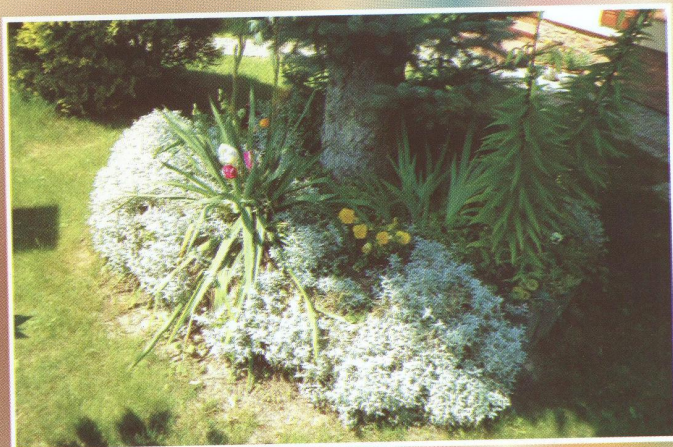
Wydawca: Urząd Miejski w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Miejski, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. 17 22-19-310, e-mail: glostyczyna@tyczyn.pl; www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa Urzędu Miejskiego w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. 17 22-99-345. Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich Autorów, a nie wydawcy.

ISSN 1231-4609

Fotografie ogrodów uczestników Konkursu *Tyczyn gminą pełną kwiatów*

Święto Chleba Doliny Strugu

20-lecie Okręgowej Spółdzielni Telefonicznej w Tyczynie

Korowody dożynkowe

Wieniec dożynkowy z Futomy

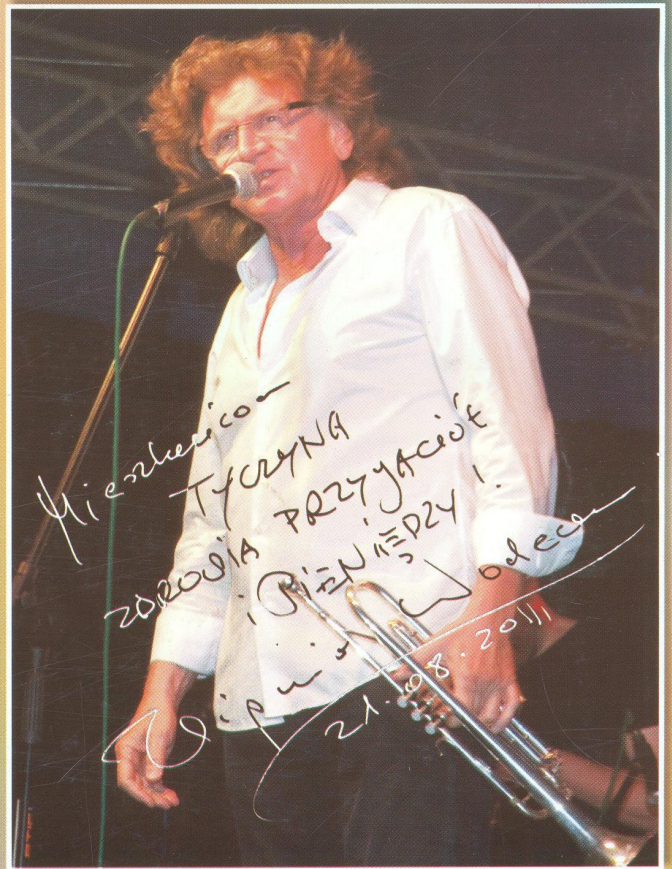
Burmistrz Tyczyna w towarzystwie zaproszonych gości

Prezes OST w Tyczynie odbiera gratulacje i nagrodę

Poczęstunek chlebem

Zbigniew Wodecki - gwiazda wieczoru